

A Kuusan Fasavatan A Kuusan Fasavatan Si Yesus Krais A Ferawaian Paamua

A buuk aanabe' a patak sena maana buuk xapiak lana Turoxoian Fa'ui senaso a malaan sena saxano mifan aava na Yesus a tavai na Jon pana. A pife falet fatak malaan sena xuuskuus taasaxa falet feruuq malaan sena mifan.

A kaalum malaan o la yaan a buuk aanabe' a xaleian a xasano rabuna ri taxa vil pengan a mu Kristian. E voxo na Yesus a vubuk famalulum a mu rabuna sina e xuus nari o a yaan ina tiisan e fakasanaman i taa savat e nane pife maluf a maana lagafan siri. Taasaxa tamo a sisiak si Krais itaa kuusan fasavat a maana vilaana saat sina mu xaiyaas si Krais, ri taa punux. Malaan e na Jon taxa ferawai paap e taxa ferawai fakalimaan mon xena fun a malasuf tuuna ina xasena mu paamua ina gavamen Taasaxa netaara tanin taara pife fexaxaas sena masam sena maana fakalimaanan aanabe' e kuusan tuunei a malasuf ina. A Piran a xel na Jon xe laa'ui la xunavata e faxalite pana maana mo xaves. E lana buuk aanabe' na Jon a vubuk xuus fatexaas netaara pana saxano mo nane xalume pave taasaxa nane piau ta ferawaian sena. Nane pife xalum a saxa buk mo malaan paamua e nane piau ta texaasan sena isiri e netaara sait, taara pife xalum ta saxano mo malaan. Vulai na Jon a kuus o a mo aava nane vungut sena, a faasilak malaan sena saxa

mo aava nane texaas sena e saxano mo aave taara texaas sena e saxano mo piau. E voxo a kataana buuk aanabe' i taa faisok lagaf famodak taasaxa a buuk aanabe' a toxan a kuus faatulaian taxa waan xuluna e i taa falet xe sina mu rabuna aava ri langaie e usie. (Xalum a paferawaian Kuusan Fasavatan 1:3)

A Fufuna Lagasai Lava Aanabe'

¹ A Piran a tavai na Yesus Krais pana lagasai aanabe' xena kuusan fasavataana xe sina mu sisiak sina. Na Yesus a vubuk o a mu rabuna sina ri taa texaas sena mu vilaana aava ri taa savat lumui. E voxo nane feng a saxa angelo sina xena fapiti na Jon pana.

² Na Jon xa, saxa yaamut si Yesus, a kuus fangaasik sena Ferawaian sina Piran aava lagasai se Yesus Krais. Nane kuusan fatak a maana vilaana aava nane fo xalume.

³ Nase' ta mataa i taa xalum a lagasai aanabe' o nase' ta mataa i taa langaie e i taa usi a vilaana roxo aava fo kuusanan lavaxa, nane i taa siak a faamamaasan lana xunus ina senaso a yaan aave i taa savat fataapus.

Na Jon A Fasisi Nari

⁴ Nenia na Jon, ne taxa kala xe simi, mu lifu lotu pisiguak aava mi taxa waan pe Esia.

A Piran sitaara aava taxa waan naboxo, a waan kavai, e i taa waan la maana yaan lumui, rao i taa tavai nami xapiak pana xakaavangan xatam e luaian sina. E a mu Vovau Pisiguak sait aava ri taxa waan la nona vepen ina naian sina Piran, rao ri taa tavai nami pana xakaavangan xatam e luaian sina Piran.

5-6 E vaxa na Yesus Krais, a mataa aava fuuna kuusan faxaradak mon a maana feraawai sin a Piran, nane a lak tuaan lana matafetama sin a Piran e a Memai lava sin a mu piran ti la xavala; rao i taa tavai nami pana xakaavangan xatam e luaian sin a Piran. Rao a Piran i taa tiuan a malang e gutan xulu Yesus vulai, vulai senaso nane muluk netaara e fo mulus netaara xasena vilaana saat sitaara pana ria ina. E nane fasavat netaara talo taara taa waan lana pabung sin a Piran, na Tamana, xena vil a faisok sin a mu priis sin a. Pevoxo!

7 “Kaalum! Nane taxa filimaan xuluna vata e maana mu rabuna xapiak ri taa xalume. E nari aava ri fo xie sait, ri taa xalume. A maana mu rabuna ti la maana pok bina xapiak, nari xapiak ri taa xalume e ri taa muluxe.”

Skr 12:10

A malaan. Pevoxo!

8 A Piran Laa'ui a kuus malaan, “Nenia, a isaak na Elfa e na Omega senaso ne waan la fatitapang e ne taa waan la fataxapiak sait. Ne taxa waan naboxo, ne fo waan ti kavai e ne taa filimaan fulaa. Ne peraroxo!”

A Kuusan Si Jon

9 Nenia na Jon, ne timi lana fatataganan si Yesus senaso taara waan faxuvul lana faisok sin a. E taara tigina fatateak lapaana lagafan aava mu rabuna saat ri tavai netaara pana. Nenia, ne fo kuusan a Lagasai Roxo sin a Piran e ne fo xuus famatas a mu rabuna pana lagasai se Yesus. E voxo a mu matalava ri feng tapinai xe la xurunusa Paatmos.

10 La saxa Sande xo, a Vovau Xaradak xa, a vil famifau. E ne langai a ling aava barak faagut la miak malaan sena tafiu.

11 A ling aave a kuus malaan, “A maana mo no taa xalume, no taa xaleie lana lagasai e no taa lisan a lagasai aave xe la nu lifu lotu pisiguak aanabe!:

xe la lifu lotu pe Efasis,
 xe la lifu lotu pe Samirna,
 xe la lifu lotu pe Pergamam,
 xe la lifu lotu pe Taiataira,
 xe la lifu lotu pe Saardis,
 xe la lifu lotu pe Filadelfia,
 xe la lifu lotu pe Leodisia.”

12 Lavaxa, ne gilim xena xalum nase¹ taxa ferawai xe siak. E ne xalum a mu laam pisiguak xuluna mu naian modus siri aava vesanan pana ‘gol’.

13 E la palou iri “a Saxa aava malaan sena Natuna Mataa.” E nane toxan a marapi modus a xafute xe lapi. E a pis nane la xuna pana yowang ‘gol’.

14 E a fui la putuna a pasak xasingit malaan sena fui ina sipsip e ro matana re lang malaan sena fata.

15 A kana a malaan sena ‘aian’ layaan no falagafe lana fata. E a ling ina a tuung malaan sena xaing molava taxa tibur la nonamaat.

16 Lana mana pamuaan nane taxa tao a nu vapara pisiguak e ti lana valana a pinis a savat. A pinis aave afafangan paaliu la ro xasing ina. E nona a lang faagut malaan sena ngaas la paanaas.

¹⁷ Layaan ne xalume, ne poxo la kana malaan se' ne maat. Taasaxa nane a tawau pana mana pamuaan e kuus malaan, "Muta mataut, nenia ve ne Paamua e ne Fataxapiak.

¹⁸ Nenia, ne taxa to taasaxa paamua ne maat e naboxo ne toxan a toyen xe vulai. E ne toxan a 'ki' taragua, saxa ina Maatan e saxa ina bina lapaana xavala aava ri xalie pana 'Hel'.

¹⁹ "Lavaxa, xalei a maana mo no fo xalume e maana vilaana taxa waan naboxo e a maana mo no taa xalume mui.

²⁰ A malasuf ina vapara pisiguak aava no xalume lana pamaak muaan e a laam 'gol' pisiguak a malaan: a vapara pisiguak ri fakalimaan a mu sisiak aava ri paamuiian a mu rabuna ina lotu pisiguak e mu laam ri fakalimaan a mu lifu lotu pisiguak.

A Maana Vilaana Ri Taxa Waan

2

A Mu Lagasai Xe Sina Mu Rabuna Ina Lotu

A Lagasai Xe Efasis

¹ "Xe sina sisiak siak aava taxa paamuiian a mu rabuna ina lotu pe Efasis, no taa kala malaan: a Saxa aava tao a vapara pisiguak lana pamana muaan e sangas la palou ina laam 'gol' pisiguak, a kuus malaan:

² Ne texaas sena vilaana simi. Ne texaas sena faisok e a waan fatateaxan simi. Ne texaas o nami, mi bai waan xuvul pana rabuna saat e mi tafang a mu rabuna aava ri kuus o ri yaamut siak e mi texaas o ri mu yaamut bit mon.

3 E nami sait, mi faisok faagut xaanak. La yaan ina fakasanaman soxot a isaak, mi fo tigina fateateak e mi pife mamaxus.

4 Taasaxa ne marala pana xasano vilaana simi. A vubuxan xasingitan e naangusan aava ri waan paamua, ri malit naboxo.

5 Lamon fa'ulie! Lamon pana poxoian simi. Puk fa'uli nami xe lana vilaana roxo aava mi fo mo vile paamua. Tamo piau, ne tamaa savat simi e ne taa siak tapin a laam 'gol' ti la nobina ina. Ulaa xe la vilaana simi ti paamua!

6 Taasaxa, a toxan a saxa mo fulaa mi taxa vil faroxoie. Mi gigiran a vilaana sina parabuna aava ri usi a fepiitaian si Nikolas. E nenia sait, ne baiane.*

7 Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu. A mataa aava i taa fa'onam a mu vilaana tila xavala i taa ngan a xalana Wai ina Toyan aava tigina pe lana uma roxo sina Piran.

A Lagasai Xe Samirna

8 "Xe sina sisiak siak aava taxa paamuiian a mu rabuna ina lotu pe Samirna, no taa kala malaan: a Paamua e a Fataxapiak aava fo maat e taxa to naboxo, a kuus malaan:

9 Ne texaas sena lagafan aava savat simi. E ne texaas o nami, mi mu valagof (taasaxa nami, mi toxan a maana mo xaves). E ne texaas sena ferawaian saat siri aava ri kuus o ri usi a maana

---

* **2:6:** A parabuna Nikolas, ri lamon o a mu Kristian ri fexaxaas sena vil a maana buk vilaana saat senaso na Yesus fo fakaxup nari xo. Ri fuuna usi a maana vilaana ina tamai feruuk e maana xasano vilaana saat.

mu vilaana sina mu Israel taasaxa piau! Nari, ri
pabung si Setan.

¹⁰ Muta mataut sena tafangan aava i taa savat simi. A tuuna, na Setan i taa yot tapin ta sax-anu tuvaat simi xe lana vipis xena tafang nami. Taasaxa, a tafangan aanabe' i taa waan pana yaan sangafilu mon. Tao fatateak a namkaian simi sega fefexaxaas sena maatan simi e mui ne taa tavai nami pana ligilot ina toyan.

¹¹ Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaiansina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu. A mataa aava i taa fa'onam a mu vilaana ti la xavala, i taa waan faroxo lana yaan ina fataraguiaana maatan.

A Lagasai Xe Pergamam

¹² "Xe sina sisiak siak aava taxa paamuian a mu rabuna ina lotu pe Pergamam, no taa kala malaan: a Saxa aava toxan a pinis pana ro xasing taragua ina fafangan, a kuus malaan:

¹³ Ne texaas sena bina ina taagulan simi. Ne texaas o a naian si Setan i taxa waan faasilak. E ne texaas o nami, mi fo tao fatateak a isaak e mi pife puk tapin a namkaian simi sega layaan na Antipas fo punuxan. Na Antipas ve a sisiak tuuna siak; a mataa ina kuusan fatak a Lagasai Roxo siak. Nane fo punuxan la palou imi pave, la bina si Setan.

¹⁴ Taasaxa saxanu vilaaña simi ri famaraleiau. Saxanu tuvaat simi ri usi a fepitaian si Belam aava xuus fatexaas na King Belak pana vilaana xena fakalaxoi a mu Israel. Nane tavai nari pana fanganan lalosaat ina mu maaradaang e fulaa a faxaar nari talo ri taa tamai feruuk.

15 E xasanu tuvaat simi aava ri usi a vilaana saat sina parabuna Nikolas, ri taxa waan la palou imi sait.

16 A pife roxo! Puk fulan a lamonan simi, tamo piau ne taa tamana falet xe simi pana rawen. Ne taa fakasanam a nu tuvaat aave pana pinis ti lana valaak.

17 Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu. A mataa aava i taa fa'onam a mu vilaana ti la xavala, ne taa tavaie pana bret 'maanaa' aava fufunai. E ne taa tavaie pana faat pasak aava isin fa'ui a xaleian xuluna. A isin aanabe' nemaame sang mon maame taa texaas sena.

A Lagasai Xe Taiataira

18 "Xe sina sisiak siak aava taxa paamuian a mu rabuna ina lotu pe Taiataira, no taa kala malaan: a Natuna Piran aava toxan a ro matana malaan, sena radaam ina fata e kana malaan sena 'aian' miraal, a kuus malaan:

19 Ne texaas sena vilaana simi. Ne texaas sena vubuxan xasingitan simi, a namkaian simi e a xakaavangan simi. Ne texaas o mi taxa waan fatateak vulai. Ne texaas o a faisok aava mi taxa vile naboxo a molava sena faisok simi ti paamua.

20 Taasaxa saxa vilaana simi a saat. A pife roxo saxa tefin, na Jesabel, i taxa waan la palou imi. Nane fo xali nane xa pana tefin ina kuus fatuxai. Nane taxa lo fapiti familung a maana sisiak siak e voxo ri usi a vilaana saat ina tamaian e ri ngan a fanganan lalosaat sina mu maaradaang. A pife roxo!

21 Ne fo tavaie pana yaan xena puk tapin nane xa xasena vilaana saat sina taasaxa nane vubuk rao i taa lo usi a vilaana ina tamai feric.

22 E voxo ne taa tavaie pana giisan molava. Nane e nu tuvaat aava ri usie lana vilaana ina tamai feric, ri taa siak a fakasanaman molava sena milungan siri tamo ri taa pife puk tapin nari xa.

23 E maana natuna, ne taa punuk nari pana giisan molava. E voxo la maana lifu lotu siak ri taa masam faroxo o nenia xa, ne Saxa aava tatafang a maana mu lamonan simi e ne xalum a maana mo lana xunus imi. E mi taa texaas o nenia xa, ne taa tavai nami saxa saxa pana mo roxo xana mu vilaana roxo e pana mo mosaat xana mu vilaana saat.

24 Taasaxa ne xuus nami pe Taiataira, nami aava mi pife usi a vilaana sina tefin aave e mi pife texaas sena texaasan saat si Setan aava ri xalie pana mo fufunai: ne taa pife famamaxus nami naboxo pana matafanan fulaa.

25 Taasaxa tao fatateak a maana lamonan roxo simi gefexaxaas sena savatan siak!

26 Nase' ta mataa aava fa'onam a vilaana saat xena usi a vilaana siak la maana yaan ina toyen sina, ne taa siak fatie lana nobina lava e i taa paamuiian a maana mu bina xaves.

27 A mataa aave i tafe waan malaan sega pana gutan aava na Tamaang fo tavaiau pana.

'Nane taa paamuiian nari pana vam 'aian' e i taa ngaamimit nari malaan sena 'botol'.' *Yng 2:9*

28 E ne taa tavaie pana vapara ti la paanen lolof aava ri xalie pana Sakiyaan.

29 Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a

ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu.

3

A Lagasai Xe Saardis

¹ “Xe sina saxa sisiak siak aava taxa paamuiian a mu rabuna ina lotu pe Saardis, no taa kala malaan: nane aava toxan a Vovau Pisiguak sina Piran e a tao a vapara pisiguak, a kuus malaan: Ne texaas sena mu vilaana simi. E vaxa, mi toxan a isin o mi taxa to, taasaxa piau. Mi taxa waan malaan se! mi fo maat.

² Para! Tamasiak e mi fagut a miraxana vilaana roxo aava ri taxa waan lunai talo ri taa pife malit paaliu. Senaso ne fo tafang a vilaana simi e a faisok aava Piran fo xuus nami pana e mi pife fataxapine, mi vusunge mon.

³ E voxo, lamon fa'uli a fepitaian mi fo langaie e mi usi fataxe e puk tapin nami xa xasena vilaana saat simi. Tamo mi taa pife para, ne taa savat fa'ipul malaan sena mataa fafenau e mi taa pife texaas sena savatan siak.

⁴ Taasaxa saxanu tuvaat simi ri pife favusiit a marapi siri. Ri usi fatak a vilaana roxo. Nari, ri roxo paaliu e ri fexaxaas sena sangas xuvul paga lana marapi pasak.

⁵ Nase! ta mataa i taa fa'onam a mu vilaana ti la xavala, ne taa tavaie pana marapi pasak e ne taa pife vis tapin a isina ti lana Buuk ina Toyen. Taasaxa ne taa kuus famatasas pana isina e na Tamaang e mu angelo ri taa texaas sena.

6 Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu."

A Lagasai Xe Filadelfia

7 "Xe sina sisiak siak aava taxa paamuiian a mu rabuna ina lotu pe Filadelfia, no taa kala malaan: Nane aava tuuna e taap e toxan a 'ki' si Devit; nane i taa kas a 'dua' e piau ta mataa fulaa a fexaxaas sena xaweie e nane taa xaweie e piau ta mataa a fexaxaas sena kasaana, a Saxa aave i taxa kuus malaan:

8 Ne texaas sena maana vilaana simi. Kaalum, ne fo kas a 'dua' la nomi e piau ta mataa i taa xaweie. Senaso nami, mi toxan a fomirak gutan mon e mi taxa lo usi a ferawaian siak e mi pife faaxolusan a isaak.

9 Kaalum, ne taa fabukaak a mu xaiyaas simi la kami e ri taa texaas o nenia, ne vubuxan xasingit nami. A xasano rabuna pave aava ri fuuna faxuvul lana lifu lotu sina mu Israel, ri kuus o nari sang mon ri mu rabuna Israel taasaxa ri taxa bit, ri taxa lo usi na Setan.

10 Famodak e a yaan ina lagafan taa savat. A lagafan xena tafang a maana mu rabuna xapiak aava ri taxa waan la xavala. Taasaxa ne taa ti votan a tafangan aave talo i taa pife savat xe simi. Senaso mi fo faisok faagut xena usi a ferawaian siak.

11 A yaan ina savatan siak pife lasuun. Lamon fatateak a vilaana simi saxa saxa. Muta faatasu senaso pife roxo a xasa mataa i taa paxai a ligilot simi.

12 Nase' ta mataa i taa fa'onam a mu vilaana ti la xavala, ne taa fatigineie malaan sena xaaxaak

ina Tang Lifu Lotu sina Piran. E i taa pife ta'ulai, piau paaliu, i taa waan vulai. E nenia, ne taa fa'isin a mataa aave pana isina Piran siak e pana isina bina sina Piran, na Jerusalem fa'ui aava taa sivimaan ti la xunavata sina Piran. E ne taa fa'isine pana isin fa'ui sait.

¹³ Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu.

A Lagasai Xe Leodisia

¹⁴ “Xe sina sisiak siak aava taxa paamuiian a mu rabuna ina lotu pe Leodisia, no taa kala malaan: nenia ve ne Turoxoian e ne Ferawaian Fangaasik Tuuna e nenia ve ne Fufuna Vavesai sina Piran. Ne kuus malaan:

¹⁵ Ne texaas sena maana vilaana simi. Ne texaas o nami, mi pife lagaf e mi pife marafut. Ne vubuk o mi tafe lagaf o mi tafe marafut, taasaxa piau.

¹⁶ Mi taxa waan la palou mon, mi malaan sena fanganan aava pife lagaf e pife marafut temasaat e voxo ne taa yivisan tapin nami ti lana valaak.

¹⁷ Nami, mi kuus o mi toxan afafanaian xaves e mi fo matalava e mi piau ta vubuxanan fulaa, taasaxa piau. Nami, mi mu valagof, mi pife kaalum faroxo e mi piau ta gutan. Ne muluk nami senaso mi piau ta marapi e mi taxa tigina xavuul.

¹⁸ Ne fasei nami o mi taa maraan a ‘gol’ siak aava ne fo tafange e ne fo falagafe lana fata talo mi taa savat molava. E ne fasei nami vaxa, o mi taa maraan ta marapi pasak siak e mi taa pis nami pana xena xafut a xavuulan simi talo mi taa pife femangilan nami. E ne fasei nami o mi

taa maraan a maxi siak xena timinaana xuluna matami talo mi taa kaalum faroxo.

¹⁹ A mu rabuna aava ne vubuxan xasingit nari, ne taa fakasanam nari xena faxaradak a vilaana siri. E voxo mi taa puk a vilaana simi e mi faigot faagut xena usiaan nenia.

²⁰ Langai! Ne taxa tigina faasilak la matana lifu siim e ne taxa xel a isaam. Tamo no langaiau e no kas a matana lifu siim xe siak ne taa laak xe siim e taare taa fangan faxuvul.

²¹ Nase' ta mataa i taa fa'onam a mu vilaana ti la xavala, nane aave i taa nai xuvul paga xuluna ivin lava ina naian siak. A mataa aave i tafe malaan sega senaso ne fo fa'onam a maana mo ti la xavala e naboxo ne taxa nai xuvul pa Tamaang xuluna ivin lava ina naian sina.

²² Nase' ta mataa a kas a tangana, i taa langai a ferawaian sina Vovau Xaradak xe sina mu rabuna ina lotu.”

A Maana Mo Ri Taa Savat Lamina

4

A Ivin Piranan Pe La Xunavata

¹ Lamina maana lagasai aanabe' ne kaalum xe laa'ui la xunavata e ne xalum a matana yalaxau a talakas pave. E saxa ling ne fo langaie paamua aava tuung malaan sena tafiu, a ling aave a kuus, “Laakmaan e ne taa faxalit nano pana so ta mo ri taa savat lumui.”

² E fataapus paaliu a Vovau Xaradak a xulau e ne xalum a ivin lava taxa waan la xunavata e Saxa malaan sena mataa taxa nai xuluna.

³ E nane aava taxa nai, a tana vuung malaan sena ria taasaxa nane ve a matavas malaan sena ‘galaas’. E a turia a fakaliuan a ivin sina. E a

turia aave pife malaan sena turia ti la pi taasaxa,
a maxawa e lang faagut paaliu.

A Mu Matalava

⁴ E fakaliuan a ivin lava aave ve, a toxan a maana xasano ivin sangafilu taragua pana talafaat taxa waan. E a matalava sangafilu taragua pana talafaat ri taxa nai xuluna mu ivin aave. A mu marapi siri a pasak xasingit e ri toxan a ligilot ‘gol’ la puturi.

⁵ A yaamit e vabarak vaxa, a savat ti la ivin lava. E faasilak la nona ivin lava aave a toxan a mo ri kaalum malaan sena radaam pisiguak ri taxa raam. A mu radaam aave ri Vovau Pisiguak sina Piran.

A Mo Talafaat Aava To

⁶ E a nobina la nona ivin lava aave a rarapak malaan sena ‘galaas’ aava matavas paaliu. È la palou ina mu naian aave a mo talafaat aava ri to, ri taxa tigina. E a mo to talafaat aave ri toxan a mu matari moxaves la nori e la miri.

⁷ E saxa mo to aave a kaalum malaan sena piu aava ri xalie pana ‘laion’. E saxa fulaa a kaalum malaan sena bulmakau. E a fatalatulaana mo a nona malaan sena mataa. E a fatalafaataana mo a kaalum malaan sena tegom.*

⁸ E nari talafaat xapiak aave ri toxan a xakaveri pisaxa e mu xakaveri vaxa, ri toxan a mata moxaves xuluri. E la maana paanaas e la maana vung nari xo, ri fuuna lo kel vulai. A kelan siri a malaan:

---

* **4:7:** Na Isikel a ferawai o nari saxa saxa xa, ri toxan a nonau talafaat. E nari talafaat ri toxan a maana nonau aava fo kuusanan nabe!.

“A Taap, A Taap, A Taap, a Piran ve a Saxa pana
maana gutan xapiak; a Piran aava waan ti
kavai e waan naboxo e i taa waan vulai,
vulai, nane ve a Taap.” *Ais 3:3*

⁹ La maana yaan a mo to talafaat aave ri naangus
e ri kuus fati a isina Piran aava taxa nai xuluna
ivin lava e to vulai, vulai e ri kuus faasiroxo xe
sina.

¹⁰ E layaan ri taxa vil malaane a mu matalava
sangafilu taragua pana talafaat xapiak aave nari,
ri fuuna bukaak xe sina aava taxa nai xuluna ivin
lava. E ri nangus nane aava to vulai e ri tapin a
mu ligilot ‘gol’ siri xe la nona ivin lava. E ri kel
malaan:

¹¹ “Nano, no Piran simaam, no Matalava
simaam.

No fexaxaas sena siak a naangusan e a sua-
ian.

No fexaxaas sena siak a gutan senaso
pana vubuxanan siim no fo lamon a
maana mo ti la tangpat e no vesane.

E kaalum, a maana mo no fo lamone e no fo
vesane ri taxa waan xo.” aan xo.”

5

A Fomirak Buuk Pana Ferawaian Lava

¹ E lana pamuaan sina Piran aava taxa nai
xuluna ivin aapave, ne xalum a saxa buuk. E
a buuk aave a toxan a xakalayan lana e xuluna
mina e ri vulute pana vulut pisiguak.

² E ne xalum a saxa angelo tateak e nane a
faabarak malaan, “Nase’ a fexaxaas sena kas a
buuk aanabe’ e pak tapin a vulut sena?”

³ Piau ta mataa lana xunavata o xuluna xavala o lapaana xavala a fexaxaas sena kas a buuk aanâbe' e pak tapin a vulut sena.

⁴ E nenia, ne taangiis faagut senaso piau ta mataa a fexaxaas sena kasaana o kaalum lana.

⁵ Taasaxa saxa matalava a xuusau, “Muneta taangiis! Kaalum, na ‘Laion’ ti la pabung si Juda aava xuxul si Matalava Devit, nane fo fa'onam a mu xaiyaas sina; nane fexaxaas sena kasaana buuk aave pana vulut pisiguak.”

A Natuna Sipsip

⁶ E la palou ina ivin lava aava fakaliuan pana mu mo to talafaat e pana mu matalava, ne xalum a Natuna Sipsip aava kaalum malaan sena fo punuxan. E nane toxan a tun pisiguak xuluna putuna e toxan a mata pisiguak sait. A mu matana aave ri mu Vovau pisiguak sina Piran aava nane fuuna feng nari xena falim a maana mu rabuna xapiak xuluna xavala xena texaas sena so ta mo ri taxa vile.

⁷ E nane fe siak a buuk ti lana pamuaan sina Piran aava nai xuluna ivin lava.

⁸ Layaan nane fo sialxe, a mu mo to talafaat xuvul pana mu matalava sangafilu taragua pana talafaat, nari xapiak ri poxo bukaak xe la nona Natuna Sipsip. E nari saxa saxa, ri toxan a mo aava ri xalie pana ‘haap’ e ri toxan a ‘plet gol’ pana vulut i taxa fasavat a vubun pana lasan roxo. A lasan ina vulut aave a fakalimaan a fenungan sina mu rabuna aava ri namkai.

A Mu Yanganan

⁹ E ri taxa yangan a yanganan fa'ui aava malaan:

“Nano, no fo punuxan e voxo
 nano, no fexaxaas sena siak a buuk aave e
 pak tapin a vulut aava vulut votanan
 pana.

No fo maraan a maana rabuna xana Piran
 pana maatan siim,

a rabuna xaves ti la maana mu bina, ti
 la maana pok bina, ti la maana buk
 rabuna e ti la maana nobina xapiak
 xuluna xavala.

¹⁰ E no bur nari xena famemai nari e voxo ri taa
 faxatang a lotu sina Piran.

E ri taa paamuiian a rabuna nabe' la xavala.”

¹¹ E nenia, ne kaalum saa fulaa e ne langai a ling
 ina mu angelo xaves paaliu aava ri fakaliuan a
 ivin lava e nari mu mo to talafaat e mu matalava.
 E ri xaves temasaat paaliu; no pife fexaxaas sena
 kataan nari.

¹² E ri kel faagut malaan:

“A Natuna Sipsip aava fo punuxan, a
 fexaxaas sena siak a vepon pila'.

Tavaie pana maana mo xapiak: afafan-
 ian, texaasan, gutan, suaian, malan-
 gan e naangusan.”

¹³ E mui ne langai a maana mo xapiak aava
 waan laa'ui la xunavata o waan lapia xuluna
 xavala o lapaana xavala o lana laman, a maana
 mo xapiak ri kuus malaan:

“Naangusan e suaian e malangan e pi-
 ranan, nari xapiak

ri sina aava taxa nai xuluna ivin lava e sina
 Natuna Sipsip.

E maana mo aanabe' ve, ri taa sire sang
 mon vulai, vulai.”

¹⁴ E a mu mo to talafaat ri kuus, “A tuuna paaliu!”
E nari mu matalava ri bukaak e ri nangu

6

A Mu Vultur Pisiguak Ina Fomirak Buuk

A Mu 'Hos' Talafaat

¹ E nenia, ne falim a Natuna Sipsip a pak tapin a vulut saxa; pisaxa ri taxa waan fatateak lunai. E ne langai a saxa la palou ina mo to talafaat a faabararak faagut e kuus, “No filimaan!”

² E ne kaalum e a ‘hos’ pasak a savat. E a mataa xuluna a tao a ‘bonara’ la mana. E nari mu matalava ri tavaie pana ligilot xena fakalimaane o nane a mataa fa'onam e nane falet malaan sena piran rao i taa paamuian a mu xaiyaas sina.

³ Mui a Natuna Sipsip a pak tapin a fataraguiaana vulut e a fataraguiaana mo to talafaat a kuus, “No filimaan!”

⁴ E xasa ‘hos’ fulaa a savat, a saxa aanabe' ve a vuung. E nari mu matalava ri tavai a mataa xuluna ‘hos’ pana pinis molava. E nane aave a siak a gutan xena kawaasan a luaian xuluna xavala talo a mu rabuna ri taa fevis e fepunuxan nari.

⁵ E a Natuna Sipsip a pak tapin a fatalatulaana vulut e ne langai a fatalatulaana mo to talafaat a kuus, “No filimaan!” E ne xalum a ‘hos’ maxata a savat. E a mataa xuluna a tao a mo ina tafang a matafanan la mana e a faisok sina ve xena fasavataana song.

⁶ E ne langai a saxa ling la palou ina mu mo to talafaat a kuus malaan:

“Pana faisok ina yaan saxa, no fexaxaas sena maraan a fomirak bi pana ‘rais wiit’. E pana faisok ina yaan saxa no fexaxaas sena maraan a miraxana bi talatul pana rais baali. Taasaxa muta kawaasan a wel e wain.”

⁷ E mui a Natuna Sipsip a pak tapin a fatalafaataana vulut e a fataxapiak ina mo to talafaat a kuus, “No filimaan!”

⁸ E ne kaalum e a ‘hos’ a tana xiis a savat, Isina mataa xuluna ve na Mamaat. E na ‘Hel’ aava bina ina fakasanaman, a savat faasilak lamina. E narie, re fepatoxan a maana mu rabuna xapiak lapia xuluna xavala fexaxaas sena pabung talafaat. E re siak a pabung saxa xena punuk a maana mu rabuna lana. Re punuk nari pana fevisan, song, giisan e pana maana vupung ti la latan.

A Vovau Ina Rabuna Aava Ri Namkai

⁹ E mui a Natuna Sipsip a pak tapin a fapamayaana vulut ina buuk. E voxo ne xalum a mu vovau ina rabuna aava fo punuxan, ri taxa waan lapaana ivin ina faraaman laa'ui la xunavata. A rabuna aave ri fo punuxan senaso ri kuusan fasavat a ferawaian sina Piran.

¹⁰ E a mu vovau aave, ri xukulai faagut e ri fiai malaan, “Piran pana maana gutan xapiak, nano, no bilai faroxo vulai, a vilaana siim a xaradak. Laso ta yaan no taa faxuvul a maana rabuna la xavala e no taa tiis e fakasanam nari aava ri punuk nemaam?”

¹¹ E a mu matalava ri tavai nari saxa saxa pana marapi pasak e ri xuus faagutan nari o ri taa waan bang famodak talo a rabuna ti la xavala taa

punik xapin a mu sisiak sina Piran aava mu tiri e ri taa maat malaan seri.

A Mara'ulia

¹² E a Natuna Sipsip a pak tapin a fapisaxayaana vulut e ne kaalum fulaa. E a mara'ulia lava a savat e a ngaas fesuk e a kaalum maxata malaan sena xisong e a fulun fevuung malaan sena ria.

¹³ E a vapara xaves la finavata ri poxo xe la pia malaan sena xalana wai murunga layaan a reref faagut taxa fagusaange.

¹⁴ E a vata femalit malaan sena vem aava tefin taxa fuluse e maana mu put xapiak e maana xurunusa vaxa, ri talaput tapin a vaveri.

¹⁵ E a maana piran king ti la xavala xuvul pana maana memai e mu paamu ina rawen e mu matalava e mu mataa pana gutan e mu rabuna e mu sisiak sait, nari xapiak ri taa fala e ri fe fufunai lana liing o la palou ina faat xuluna mu put.

¹⁶ E ri taa fenung xe sina mu put e mu faat malaan, “Mi poxo xulumaam, xafut nemaam sena xakaaluman sina Saxa aava taxa nai xuluna ivin lava e fun nemaam xasena maraleian sina Natuna Sipsip.

¹⁷ Senaso a yaan lava ina maraleian sire fo savat e piau ta mataa a fexaxaas sena tigina la nore.”

A Rabuna 144,000 Ti Israel

¹ E mui ne xalum a mu angelo talafaat ri taxa tigina la xasing ina xavala; saxa pe paa, saxa pe

kol, saxa pe puua e saxa pe pul. E nari, ri taxa tao fati a maana reref pave talo a reref taa pife fuit xolai la xavala o la laman e pife fexaxaas i taa figilis ta saxa wai.

² E ne xalum a xasa angelo fulaa a savat ti paa. A angelo naang a toxan a mo ina fakalimaanan sina Piran aava to vulai. E nane barak xe sina mu angelo talafaat aava ri toxan a faisok ina kawaasanaana xavala e a laman pana reref.

³ A angelo aanabe' a xuus fatexaas nari malaan, "Muta kawaasanaana xavala o laman o ta wai saxa fefexaxaas maam taa fakalimaan a mu sisiak sina Piran sitaara la nori saxa saxa."

⁴ E ne langai a xakatan iri aava ri taa siak a fakalimaanan, ri 144,000 rabuna ti lana maana pabung ti Israel.

⁵ Ti lana pabung si Juda, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Ruben, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Gaat, ri fakalimaan a 12,000.

⁶ Ti lana pabung si Aasur, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Naaptali, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Manaasa, ri fakalimaan a 12,000.

⁷ Ti lana pabung si Simeon, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Livai, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Isakaar, ri fakalimaan a 12,000.

⁸ Ti lana pabung si Sebulan, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Yosep, ri fakalimaan a 12,000.

Ti lana pabung si Benyamin, ri fakalimaan a 12,000.

Ri Nangus A Natuna Sipsip

⁹ E lamina mo aanabe' ne xalum moxo a tang malila paaliu aava mataa pife fexaxaas sena kataan nari. Nari, ri rabuna ti la maana mu bina xapiak, a maana buk rabuna ti lana pabung xapiak e a maana mu pok bina xapiak e voxo ri taxa tigina la nona ivin lava e la nona Natuna Sipsip. E ri pis nari xa pana marapi pasak e ri taxa tao a paxana nunui

¹⁰ e ri xukulai malaan:
“A Piran sitaara aava taxa nai xuluna ivin lava
e a Natuna Sipsip, nare, re fufuna
fakaaxupan!”

¹¹ A mu angelo aava ri taxa tigina fakaliuan a ivin lava e mu matalava e mu mo to talafaat, nari, ri bukaak e piturung xe pe sina ivin lava e ri nangus a Piran

¹² e ri kuus malaan:
“A tuuna, faamamaasan e miridingan e texaasan
e naangusan
e isin lava e gutan e tateaxan,
nari xapiak ri sina Piran sitaara vulai,
vulai. Pevoxo.”

Nari, Mu Rabuna Nase'?

¹³ E saxa matalava a xelau e fiai, “Nase' ta rabuna sang pave, ri taxa tigina pana marapi pasak? Nase' nari e ri filimaan ti faa?”

¹⁴ E ne suie malaan, “Nenia, ne vungut; nano, no texaas.”

E nane xuusau, “Nari ve, ri savat ti lana yaan saat molava la xavala. Nari saxa saxa ri fo xamak fapasak a marapi siri pana ria ina Natuna Sipsip.

¹⁵ E voxo ri taxa tigina faasilak la ivin lava sina Piran e ri xavange la maana paanaas e la maana vung sait lana Tang Lifu Lotu sina. E ri taa waan lapaana fatataganan sina saxa aava taxa nai xuluna ivin lava.

¹⁶ E ri taa pife lagai o ma'iu fulaa e a gutan ina ngaas taa pife sip nari e piau ta lagafan ina taa savat xe siri sait.

¹⁷ E a Natuna Sipsip aava taxa waan la palou ina ivin lava, i taa faxatang nari e i taa lisan nari xe la matana raarum ina toyan. E a Piran i taa saf tapin a raarum ti la matari.”

8

A Fapisiguakaana Vulut Aava Vulut Votan A Buuk Aave

A Tafiu Pisiguak

¹ Lamina mo aanabe' a Natuna Sipsip a pak tapin a fapisiguakaana vulut ina buuk aave e a maana mo lana xunavata ri nai kasam, piau paaliu ta felingaian pavefefexaxaas sena 30 ‘minit’.

² E mui ne xalum a angelo pisiguak aava ri tigina la nona Piran. E saxa a tavai nari xapiak pana tafiu saxa saxa.

³ Saxa angelo fulaa maa tigina faasilak la ivin ina faraaman e nane taxa tao a paxiis ‘gol’ xena faram a vulut aava lasan ina a roxo. E saxa a tavaie pana vulut xaves xena faramaana. E nane

timine xuluna ivin ‘gol’ ina faraaman aava tigina la nona ivin lava

⁴ e a bun ina vulut lalas xuvul pana fenungan sina mu rabuna aava ri namkai, a savat la nona Piran.

⁵ E a angelo aave a siak a xalife ina vulut aava raam ti xuluna ivin ‘gol’ ina faraaman e fabas a paxiis ‘gol’ aava nane taxa tawe. E nane soxoinne xe lapia la xavala. E fataapus marasaxa, a yaamit e vabarak re savat e vaxa mara’ulia e saxanu mofafelingai sait.

⁶ E a mu angelo pisiguak aava ri taxa tao a tafiu saxa saxa, ri faigot xena piifaan nari.

A Fata

⁷ E saxa a piif a tafiu sina e fataapus paaliu a faat ‘ais’ ti laa’ui e fata xuvul pana ria ri soxoinan xe la pia; e a xavil ina maana mo la pia a raam; saxano wai xaves fadak vaxa, ri raam e a maana yi xapiak a raam.

A Ria

⁸ E a fataraguiaana angelo a piif a tafiu sina e a tang mo molava malaan sena put aava raam, a tapinan lana laman e a xavil ina laman fevuung pana ria.

⁹ E saxano din e a xavil ina maana mo aava to lana laman ri maat e saxano xaati vaxa ri kawaasanan.

A Raarum Mopaak

¹⁰ A fatalatulaana angelo a piif a tafiu sina e a vapara molava aava taxa raam, a poxo ti laa’ui xe la pia e a poxo xuluna maana raarum e xuluna maana tuus e maana matana raarum.

11 E a vapara aave ri xalie pana ‘Wai ina Tiui’, a puk a xavil ina raarum xapiak, talo i taa mopaak. E a maana rabuna xaves ri maat layaan ri num a raarum aanabe¹ senaso a mopaak.

A Suk

12 E a fatalafaataana angelo a piif a tafiu sina e a xavil ina ngaas e xavil ina fulun e saxano vapara xaves ri femaat e voxo a xavil ina yaan e a xavil ina vung re piau ta malangan.

A Tegom

13 E ne kaalum xe laa'ui e ne langai a saxa tegom aava taxa lif pave a kel malaan, “Maxus, maxus, maxus; muluk nari aava ri taagul xuluna xavala. Senaso a angelo talatul ri pife piif a tafiu sirutul lunai e layaan rutul taa piife, a lagafan molava paaliu i taa savat.”

9

A Lagafan Mata

A Mu Sakawa Saat

1 E a fapamayaana angelo a piif a tafiu sina e ne xalum a saxa vapara ti laa'ui a poxo xe la pia e saxa a tavaie pana ‘ki’ ina Tang Vaa’ul.

2 E nane kas a matana Tang Vaa’ul aave pana ‘ki’ e a bun a laak ti lana fexaxaas malaan sena bun ina tang fata molava. E a ngaas e mu vata ri xafutan pana bun ti lana Tang Vaa’ul e mu bina xapiak fesuk.

3 E ti lana bun aave a maana mo malaan sena mu sakawa ri savat xe la xavala. E ri toxan a gutan a fexaxaas xena pirak famasak a mataa malaan sena pungup ti la xavala.

⁴ E saxa a fasei nari o ri taa pife kawaasan a yi o ta mo ti la latan o ta wai saxa, taasaxa ri taa famasak a mu rabuna aava ri piau ta fakalimaanan sina Piran la nori.

⁵ E mu sakawa aave ri pife fexaxaas sena punuk ta saxa mataa taasaxa ri taa pirak famasak mon nari xapiak fefexaxaas sena fulun pama. E a maasaxan siri i taa malaan sena maasaxan layaan a pungup a pirak a mataa.

⁶ E la fena mu yaan aanabe' a mu rabuna ri taa seng faatuaian a maatan xe xuluri xa, taasaxa ri taa sesengmaat. Ri vubuk paaliu o ri taa maat taasaxa maatan i taa sinuf seri.

⁷ A maana mo aava ri malaan sena sakawa, a xakaaluman iri a malaan sena 'hos' pana 'aian' ina fevisan xuluna. E ri toxan a ligilot 'gol' sina 'king' xuluna puturi e a nonau iri a fexaxaas malaan sena nonau ina mataa tuuna.

⁸ E a fui iri a modus malaan sena tefin e a fari a molava malaan sena 'laion' o veowa.

⁹ E la famarerri ri toxan a mo tateak malaan sena 'aian' e a tatafan ina xakaveri a rawei faagut paaliu malaan sena 'kaaris' layaan a mu 'hos' taxa yuuf fatapusane xe la fevisan.

¹⁰ E ri toxan a sum malaan sena pungup e ri vipirak pana e ri fexaxaas sena famasak a mu rabuna aava ri piau ta fakalimaanan sina Piran fefexaxaas sena fulun pama tafe liu.

¹¹ Ri toxan a saxa a fuuna paamuiian nari, a saxa vovaufefeng ti lana Tang Vaa'ul. Lana pok bina Hibru ri xalie pa Abaadan e lana pok bina Griik ri xalie pa Epolyon. (A malasuf ina ve a malaan, "Galas xapine".)

¹² Saxa lagafan fo taxapus xo, taasaxa mi taa

faxatang sena taragua aava re taa savatmaan lamina.

A Lagafan Fulaa

¹³ E mui a fapisaxayaana angelo a piif a tafiu sina e ne langai a ling a savat ti la palou ina xasing talafaat ina ivin ‘gol’ ina faraaman aava taxa waan la nona Piran.

¹⁴ A ling aave a xuus a fapisaxayaana angelo pana tafiu malaan, “Fe mulus tapin a masalai talafaat aava pisan la xasing ina raarum ri xalie pa Yufretis.”

¹⁵ Nari talafaat aave ri fo faigot bang a yaan aanabe!. Lana vipis ri waan bang a mariaas e fulun e yaan e awa aanabe!. E ri toxan a faisok xena fepatoxan a mu rabuna xapiak la xavala xe lana pabung talatul e ri taa punuk xapin a saxa pabung. E a angelo aave fe mulus nari.

¹⁶ E a rabuna ina rawen sina masalai talafaat aave ri savat xuvul pana mu ‘hos’ saxa saxa. E ne langai o a xakatan ina rabuna ina rawen a fexaxaa sena 200,000,000.

¹⁷ E ne xalum nari lana mifan siak, a xakaaluman ina mu ‘hos’ e mu rabuna aava ri nai xuluri, a malaan: a mu rabuna ri toxan a ‘aian’ la famarerri aava tana vuung malaan sena fata e maxawa e xiis sait. E a putuna mu ‘hos’ ri kaalum malaan sena ‘laion’ e ti la valari a fata e bun taxa lo savat e a fata aave a musung malaan sena put layaan a put. (A musung ina a malaan sena faat aava ri xalie pana ‘salfa’, layaan i taxa raam.)

¹⁸ E a mo mosaat talatul aanabe! ve rutul savat ti la valana mu ‘hos’: a fata, a bun e a ‘salfa’,

rutul punuk a rabuna xaves paaliu, fefexaxaas sena pabung saxa ina talatul la xavala.

19 A gutan ina mu ‘hos’ ve, taxa waan lana valari e lana sum iri sait; senaso a sum iri a malaan sena tiui aava ri toxan a puturi xena vil pengaan a mataa.

20 E nari mu rabuna aava mo mosaat talatul pife punuk nari, nari vaxa, ri pife puk a vilaana saat siri. Ri pife ta'ulan a faisok saat ti la mari. Ri taxa lo nangus a vovau saat e ri taxa lo vesan a mu maaradaang lunai pana ‘gol’ o ‘silva’ o ‘braas’ o ri tuxe pana faat o wai. Ri vesan a maana mo malaan taasaxa maana mo aave ri pife fexaxaas sena kaalum o langai o sangas.

21 Ri vil malaane e vaxa ri pife puk tapin nari xa xasena mu faisok saat siri aava malaan: a ngaapunuxan, neng, fenauan e a vilaana ina tamai feruuk.

10

Saxa Angelo Molava Pana Xasa Fomirak Buuk

1 E mui ne kaalum xe laa'ui e a angelo pana tateaxan lava a sivimaan ti la xunayata e a vata a xufut a tana malaan sena marapi e a turia a fakaliuan a putuna. A nona a lang malaan sena ngaas e ro kana re malaan sena fata aava miraal.

2 Nane toxan a fomirak buuk aava taxa talakas lana mana. E nane maa tigina pana kana muaan xuluna laman e kana xaiya xe xuluna xavala.

3 E nane kel faagut malaan sena ‘laion’ taxa ngungurai e layaan nane kel a mu vabarak pisiguak ri put.

⁴ E lamina putan sina vabarak pisiguak aave, rao ne xalei a ferawaian siri taasaxa ne langai saxa ling ti laa'ui la xunavata a xuusau, "Muta xaleie! A maana ferawaian sina mu vabarak pisiguak aanabe' no taa fune."

⁵ E a angelo naang aava ne xalume taxa tigina la laman e la xavala, a talangai pana mana muaan xe la xunavata.

⁶ E nane kuus fakalimaan pana Saxa aava taagul vulai, vulai e vesan a maana mo xapiak:

a vesan a xunavata e maana mo xapiak lana,

a vesan a xavala e maana mo xapiak lana,

a vesan a laman e maana mo xapiak lana,

o i taa pife nai fepalau fulaa, piau paaliu!

⁷ Taasaxa lana yaan a fapisiguakaana angelo i taa piif a tafiu sina e a yaan ina raweian sina a faasilak, la yaan aave, a faisok aava mu rabuna ri vungut sena taasaxa Piran fo xuus fatexaas a mu yaamut sina pana, a faisok aave i taa fataxapinan.

⁸ E a ling aava ne fo langaie paamua ti la xunavata, a xelau fulaa. E a xuusau, "No fe siak a fomirak buuk aava taxa waan talakas la mana angelo aava tigina xuluna laman e xavala."

⁹ E ne falet xe sina angelo naang e ne fine o i taa tavaiau pana fomirak buuk. E nane xuusau,

"Siaxe e no ngane. Pe lana valaam i taa marafut malaan sena vevoi taasaxa lana gufuak ima i taa mopaak."

¹⁰ E ne siaxe ti la mana angelo e ne ngane. E a tuuna, lana valaak a marafut malaan sena vevoi

taasaxa layaan ne fo xaname a gufuak iga a xakaarik.

¹¹ E mu matalava ri xuusau, “No taa kuu fatuxai fulan a maana mo aava ri taa savat xe siri lumui:
 xe sina maana buk rabuna xaves,
 e maana pok bina xaves
 e maana pabung xaves
 e xe sina maana paamua xaves sait.”

11

¹ E saxa a tavaiau pana newai ina ngangai malaan sena xariu e a modusan sina newai naang a malaan sena xipa. E saxa ling aava ne fo langaie paamua, a xuusau, “Tamasiak e no fe ngai a Tang Lifu Lotu sina Piran e a ivin ina faraaman e fakat a mu rabuna aava ri nangus a Piran lana.

² Taasaxa muta lamon sena nobina lamalei ina lifu lotu e muta ngaie senaso a nobina aave ve sina mu topen. E mu topen ri taa vaapaas xuluna nobina aapave e lana bina taap, na Jerusalemfefexaxaas sena fulun sangafilu talafaat pana taragua.

A Ro Mataa Fangaasik Sina Piran

³ E voxo nenia, ne taa tavai a ro mataa ina ferawai fangaasik siak pana gutan. E narie, re taa kuu fatuxai pana ferawaiian siak fefexaxaas sena mu yaan 1260. E nare, re taa falak nare xa pana marapi ina mamaxusan.”

⁴ E nare xo, a Piran taa ferawai paap sere e xali nare pana ro wai olif e pana ro mo ina tao fanei a laam. E re taxa tigina vulai la matana Piran, a Piran ina xavala xapiak.

⁵ E layaan saxano rabuna rao ri taa vil pengan nare, a fata i taa savat ti la valare e i taa ram xapin a mu xaiyaas sire. Tamo ta mataa rao i famasak nare a maatan sina i taa savat malaan.

⁶ E nare sait, re toxan a gutan xena kuus votan a raafui e re taa puruus votan a xavala talo raafui taa pife usan la maana yaan re taxa kuus fatuxai lapaana isina Piran nabe' la xavala. E nare, re toxan a gutan xena xul a raarum i tafe ria. Re taa fakasanam a rabuna pana giisan xaves sait. E re taa bilai malaan faxa'usi a vubuxanan sire.

⁷ E layaan re fataxapin a faisok ina ferawai fangaasik sire, a vupung saat aava savat ti lana Tang Vaa'ul i taa fevis xuvul pare e i taa sip punuk nare.

⁸ E a mamaat ire taa mati lana salan ina bina lava aava Piran a ferawai paap sena e xalie pa Sodom e Isip. A bina aava punuxaan nare lana move, a bina aava rabuna fo niil fataxutan a Memai sire lana paamua.

⁹ E maana rabuna xapiak ti la maana mu bina, e maana mu pabung e maana pok bina, ri taa xalum a ro mamaat irefefexaxaas sena yaan talatul pana xavil senaso ri taa kuus votan a xaxaafaian sirie.

¹⁰ A maana mu rabuna lapia ri taa nanam sena maatan sirie e ri taa tatavai pana mo roxo xe sina saxanu fesing siri. Senaso a ro mataa aava re fuuna fakasanam a rabuna ti la xavala, re fo maat.

¹¹ Taasaxa lamina yaan talatul pana xavil, a Piran taa lisan a reref ina toyan xe sire e re taa to fa'ulaa e re taa tigina. E nari xapiak aava ri xalum nare ri mataut fasaat paaliu.

12 E a ling lava ti la xunavata taa xel nare e taa xuus nare, “Me laakmaan!” E a vata taa yaas nare xe laa’ui la xunavata e mu xaiyaas sire ri taa falim nare.

13 Layaan re savat laa’ui a tang mara’ulia taa gis a bina talo maana fasangafiluaana lifu, ri taa poxo e a rabuna 7,000 ri taa maat senaso a mara’ulia a faagut. A maana rabuna xapiak aava ri to lunai ri taa nangus a Piran senaso ri mataut fasaat paaliu.

14 A fataraguiaana tang lagafan ina fakasaman fo taxapus xo e naboxo a fatalatulaana faasilak i taa savat.

Paamuina Lagafan Fataxapiak A Maana Mo Lana Xunavata Ri Nangus A Piran

15 E a fapisiguakaana angelo a piif a tafiu sina e saxanu ling laa’ui lana xunavata, ri faabarak e ri kuus malaan:

“A Piran narie Mataa Failai Sina, re waan Mata-lava e Piran Tuuna xuluna xavala. E nare, re taa piran xuluna vulai, vulai!”

16 E nari mu matalava sangafilu taragua pana talafaat aava ri nai xuluna mu ivin lava siri la nona Piran, ri bukaak e piturung e ri nangus a Piran.

17 Ri kuus malaan:

“Nano, no Piran aava toxan a maana gutan,
 no matalava ina maana mo fo taxapus e a
 maana mo taxa waan lunai;
 maam kuus ‘a roxo paaliu’ senaso nano
 xo, no fo siak a maana gutan siim
 e naboxo no taxa piran pana gutan molava
 paaliu.

18 A mu rabuna sina maana paamua la pia, ri marala faagut
taasaxa a yaan lava ina maraleian siim fo savat.

Naboxo a yaan siim ina tiisaana mu rabuna aava ri fo maat, fo savat.

E no taa tavai a rabuna siim pana roxoyan,
a mu rabuna aava sisiak siim e mu yaa-mut,
nari matalava e nari valagof,
nari aava ri suai sena isaam, no taa tavai
nari xapiak pana roxoyan.

Taasaxa nari mu rabuna aava ri vil pengan a xavala, no taa vil pengan nari.”

19 E mui a Tang Lifu Lotu sina Piran pe la xunavata a talakas e a Mo Tawaane Taap aava waan lana Nobina Taap Xasingit, a savat la matavas. E a mo talatul a savat: a yaamit xaves xuvul pana vabarak e maana mo aava ri felingai ti lasuun. E a mara'ulia a gis a maana mu bina e a faat ‘ais’ a poxo xuluna xavala.

12

A Tefin E Tang Tiui Saat

1 E a tang fakalimaanan fa'ipul a savat la palou ina vata: a tefin a savat e fo famarapi nane pana ngaas e a fulun taxa waan lapaana kana. E a vapara sangafilu saxa pana taragua ri kaliuan a putuna malaan sena ligilot.

2 Nane a tiva e i taxa xukulai pana maasaxan senaso a yaan ina luluuxan taxa faasilak.

3 E a xasa fakalimaanan a savat la palou ina vata: a tang tiui vuung pana putuna pisiguak e

tun sangafilu e a ligilot lava pisiguak xuluna mu putuna saxa saxa.

⁴ E a sum ina a saf tapin a maana fatalatulaana vapara ti lana xunavata e tapin nari xe lapia xuluna xavala. E a tang tiui aave a tigina la nona tefin aava rao i luluk talo i taa ngan a lak sina layaan i taa luxe.

⁵ E a tefin aave a luk a lak tomexaan. E nane ve, a Piran a siak fatie xena paamuiian a maana mu bina xapiak pana vam ‘aian’. E a lak aave a paxaian xasena tiui xe sina Piran e a ivin lava sina.

⁶ E a tefin a sinuf xe la xobingil, xe la saxa bina aava Piran fo faigotane xana e pave nane taa waan faroxo lapaana faxatangan sina fefexaxaas sena mu yaan 1,260 tafe taxapus.

⁷ E naboxo a fevisan a savat pe la xunavata. Na Maikel e mu angelo sina ri fevis xuvul pana tang tiui aave e pana maana vovaufefeng sina. A tang tiui e mu vovaufefeng sina ri fevis xuvul pari

⁸ taasaxa ri piau ta gutan aava fexaxaas xena fapoxoi na Maikel e mu angelo e voxo nari, ri piau ta nobina fulaa pe la xunavata.

⁹ E voxo a tang tiui aave, a tiui ti kavai aava ri xalie pa Setan e pana paamua ina mu masalai sait, nane aava fuuna familung a mu rabuna xuluna xavala, a tapinan xe lapia la xavala xuvul pana maana mu vovaufefeng sina.

¹⁰ E ne langai a ling faagut ti la xunavata a kuus malaan:

“Naboxo a fakaaxupan e gutan e fatataganan sina
Piran sitaara fo savat,

e vaxa a paamua aava nane fo siak fatie, a Mataa Failai, na Krais.

Senaso nane aava gel tifi a maana fetinan sitaara

e taxa lo riis nari xapiak la matana Piran
la maana yaan e la maana vung, nane xo,
fo tapinan xe lapia.

11 Nari mu titara, ri fapoxoie pana ria ina Natuna

Sipsip e pana kuusanaana lagasai sina.

Ri lamon o a toyen siri pife mo molava
e voxo ri pife faatasu sena maatan siri.

12 E voxo a xunavata xapiak i taa faamamaas.

Nami aava mi waan lana xunavata, faamamaas!

Taasaxa nami aava mi waan la xavala o xuluna
taas, mi mamaxus senaso na Setan fo sivi xe simi e nane toxan a maraleian molava
senaso nane texaas o a mu yaan sina ri pife xaves.”

13 Layaan a tang tiui aave a texaas o nane xa fo tapinan xe lapi la xavala, nane fala usi a tefin aava fo luk a lak tomexaan.

14 E a tefin xo, a tavaian pana ro xakaavena tegom xena lif sinuf xe la saxa bina fufunai sina pe la xobingil. A bina aapave fo faigotanan xana e i taa fufunai lanafefexaxaas sena mariaas talatul pana xavil taa falet e a tiui i taa pife tingine.

15 E tang tiui xo, a yivisan a raarum moxaves ti lana valana xe sina tefin rao i taa faxarak a tefin aave.

16 Taasaxa xavala a xavange e talakas malaan sena mataa aava kas a valana e a xanam xapin a raarum aava tiui fo yivisane ti la valana.

17 E a tang tiui femarala faagut sena tefin e falet xena vil pengan a xasano rafulak sina: nari aava ri usi fatak a mu vuputkai sina Piran e ri tao fatateak a lagasai aava na Yesus fo tavai nari pana.

13

1 E a tang tiui saat fe tigina la gun faasilak la laman.

A Tiui E Ro Fangaasik Sina

A Vupung Saat Ti Lana Laman

E ne xalum a saxa vupung patak a ungmaan ti lana laman. Nane a toxan a putuna pisiguak pana tun sangafllu xuluri. E maana tun xapiak ri toxan a ligilot sina matalava e maana putuna ri toxan a isin fo xaleian xuluri. A maana isin ri saat paaliu senaso ri isin ina suaxanaana Piran.

2 A vupung patak aanabe' a kaalum malaan sena piu ri xalie pana 'leopard' taasaxa, a kana a malaan sena piu aava ri xalie pana 'bear' e a valana a malaan sena 'laion'. A tang tiui saat a fapirane pana gutan e pana vepen lava paaliu e pana isin xena paamuian a rabuna xaves.

3 Ne xalum a saxa putuna a toxan a vulak ina viis aava fexaxaas i taa punuxe taasaxa piau, a maaf fa'ulaa. A maana rabuna xapiak la xavala ri ipul faagut e ri usi a vupung patak aanabe'!

4 E a rabuna ri nangus a tang tiui saat senaso nane fo tavai a vupung patak pana gutan e vaxa

ri nangus a vupung patak sait e ri fiai malaan,
“Nase' a fexaxaas malaan sena vupung patak?
Nase' a fexaxaas sena fevis xuvul pana?”

5 A Piran laa'ui a kuus turoxo o a vupung patak aave i taa ferawai fasaat e i taa famalalavai nane xa, e i taa suaxan a Piran. Nane turoxo o a vupung patak taa toxan a gutan xena vil malaane fefexaxaas sena fulun sangafilu talafaat pana taragua.

6 Nane i taa pet favibit a Piran e i taa ferawai lilimugai sena isina Piran e sena bina sina e pana maana mo aava ri taagul la xunavata.

7 E nane fexaxaas sena rawen xuvul pana maana mu rabuna sina Piran e i taa kawaasan nari. E nane toxan a gutan xena paamuian a maana rabuna xapiak xuluna xavala, a maana buk rabuna ti lana maana pok bina e ti la maana mu bina xapiak,

8 a maana mu rabuna xapiak aava isiri pife savat lana Buuk ina Toyan sina Natuna Sipsip, nari xapiak aava ri nangus a vupung patak. A buuk aanabe' fo waan ti la tangpat ina xavala e a Natuna Sipsip aava fo punuxan, a xaleie.

9 Nase' ta mataa a kas a tangana i taa langaie.

10 Tamo Piran taa kuus o a rabuna taa yot ta mataa xena pisaana lavaxa, ri taa yote. Tamo Piran taa kuus o a rabuna taa punuk ta mataa lavaxa, ri taa punuxe. Layaan a mu vilaana malaan ri taa savat la matavas, a maana rabuna fatak sina Piran ri taa waan fananap e ri taa tao fatateak a namkaian siri.

A Vupung Saat Ti Lapaana Xavala

¹¹ Mui ne xalum a xasa vupung a laak ti lapaana xavala. E nane toxan a tun taragua la putuna malaan sena natuna sipsip taasaxa nane ferawai malaan sena tang tiui saat.

¹² E a faisok sina a malaan: i taa siak a saxano gutan sina vupung patak e i taa paamuian a maana rabuna xuluna xavala talo ri taa nangus a vupung patak aava putuxan la putuna taasaxa pife maat, a maaf fa'ulaa.

¹³ E a fataraguiaana vupung saat aave i taxa lo vil a maana mo fa'ipul e nane fexaxaas sena xel fasivi a fata ti laa'ui la xunavata xe lapia talo mu rabuna ri taa xalume.

¹⁴ Nane a yaamut sina vupung patak e toxan a gutan molava. E pana maana mo fa'ipul sina nane taxa bit a mu rabuna xuluna xavala. Nane fasei faagutan nari o ri taa vesan fati a maaradaang xena suaian a vupung aava putuxan pana pinis taasaxa taxa to lunai.

¹⁵ E nane toxan a gutan xena vil faferawai a maaradaang aave. E i taa xuus faagutan a maana mu rabuna o ri taa nangus a maaradaang aave e tamo ri taa kuus, “Piau!” i taa punuk nari.

A Fakalimaanan Sina Vupung Patak

¹⁶ E a maana rabuna xapiak: a mataa palau e mu matalava, a rabuna pana faat xaves e mu valagof, a mu sisiak e mu paamua vaxa, a vupung yaamut a tigina fateakek lamiri talo ri taa siak a mo ina fakalimaanan (a mo malaan sena vulak) xuluna mari muaan o la nori.

¹⁷ E nari aava ri piau ta fakalimaanan la mari o la nori, ri pife fexaxaas sena maraan ta saxa mo e ri pife fexaxaas sena faasot pana saxa mo. E a

fakalimaanan aave a malaan sena isina vupung patak aava savat paamua o malaan sena xakatan ina isina.

¹⁸ Tamo no lamon o no masam faroxo, no taa tafang pana xalei a xakatan sina vupung patak. A xakatan sina a fexaxaas sena xakatan sina mataa, a xakatan aave a 666.*

14

A Natuna Sipsip E Mu Rabuna 144,000

¹ E mui ne kaalum e a put lava aava ri xalie pana Put Saion, a savat. E ne xalum a Natuna Sipsip taxa tigina xuluna Put Saion xuvul pana mu rabuna 144,000. E nari xapiak, ri toxan a isina Natuna Sipsip e a isi Tamana a xaleian la nori.

² E ti laa'ui la xunavata ne langai a galavavat molava malaan sena tang xaing taxa tibur o a vabarak. E ne lamon o a maana rabuna ri taxa galavavat pana mo aava ri xalie pana 'haap'.

³ E nari, ri taxa yangan a yanganan fa'ui la nona ivin lava la palou ina mo to talafaat e mu matalava. E piau ta mataa a fexaxaas i taa siak a texaasan sena yanganan siri, nari 144,000 sang mon ri texaas; nari aava Piran fo fakaxup nari ti la xavala.

⁴ Nari aave ri pi tatamai e ri piau ta lalosaat sena lutefin. Nari, ri roxo mon. E ri usi fatak a Natuna Sipsip xe laso ta bina nane vubuk o i taa

---

* **13:18:** A rabuna ri toxan a lamonan xaves sena xakatan aanabe' e taara pife texaas tuuna sena so ta malasuf taxa waan lapaana 666. Taasaxa pisaxa fuuna fakalimaan a mataa tuuna e pisaxa talatul aanabe' naak, i taxa fakalimaan a xaiyaas si Krais e a yaamut sina e na Setan aava tavai nare pana tateaxan sire.

falet lana. A Piran e a Natuna Sipsip re fo maraan nari e ri malaan sena saxa tatavai aava ri xalie pana xalana wai a matoxol tapang.*

⁵ E piau ta bitan fe savat la valari, nari, ri roxo paaliu.

Mu Angelo Talatul Taxa Lif Xena Kelan

⁶ E laa'ui la palou ina vata, ne xalum a angelo taxa lif xolai. A Piran a fenge xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo aava waan vulai, vulai. Nane taa kuusane xe sina maana mu rabuna xapiak la xavala: maana mu bina xapiak, maana pabung, maana pok bina e maana buk rabuna.

⁷ E nane faabarak faagut malaan, “Mi taa mataut sena Piran e mi taa kuus fati a isina senaso a yaan fo savat xo, a yaan xena tafang a maana mu rabuna. Nangus nane aava vesan a maana mo xapiak: a xunavata, xavala, laman e a maana matana raarum.”

⁸ E xasa angelo a usie e kel malaan, “A bina lava, Babilon fo kawaasanan! Aang, fo kawaasanan! A bina lava aanabe¹ fo mo fa'usi a maana rabuna xapiak pana maana vilaana ina tamai feruuk sina. A malaan sena fo tavai nari pana raarum tateak e ri fo ngong.”

⁹ E la mire si a fatalatulaana angelo a usi nare e kel faagut, “Tamo a mataa taa nangus a vupung

* **14:4:** A tatavai aanabe¹ a savat layaan a mu fanganan faasilak ri matoxol e i taxa faxalit a namkaian sina mu Juda o a Piran i taa vil fararoxoi nari pana fanganan xaves. A tatavai aanabe¹ a fakalimaan a mu rabuna ti paamua aava ri namkai sena Piran e usi na Yesus Krais e vaxa, a tang faxuvulan ina rabuna aava ri taa namkai sena lumui.

patak o a maaradaang ina o tamo ta mataa taa siak a fakalimaanan sina la mana o la nona,

¹⁰ nane vaxa, i taa tamana num a saxa buk raarum tateak. A wain o raarum tateak naang ve a maraleian sina Piran. E nane taa pife tiuan a wain xuvul pana raarum, piau. I taa tiuan a maraleian tateak lana lisa e a mataa naang taa num xapine e i taa siak a maasaxan ina vilaana saat sina. Nane i taa siak a fakasanaman sina lana fata pana faat ‘salfa’. E a mu angelo sina Piran e a Natuna Sipsip ri taa falime.

¹¹ A mu rabuna aava ri nangus a vupung patak o a maaradaang ina e ri siak a fakalimaanan ina isina la nori o la mari, ri taa piau ta yaan ina fangaafusan, piau paaliu. La maana yaan e la maana vung xapiak a bun ina maasaxan siri i taa laak xe laa'ui vulai, vulai.”

¹² Layaan a maana vilaana malaan taa savat, nami mu rabuna sina Piran, mi taa tigina fatateak. Nami aava mi usi fatak a maana vuputkai sina Piran e mi tao faagutan a namkaian simi se Yesus, mi tigina fatateak!

¹³ E mui ne langai a saxa ling a kel ti laa'ui la xunavata, a feraawai malaan, “No kala malaan: Naboxo e la maana yaan xapiak lumui, a mu rabuna aava ri namkai se Yesus e ri maat, ri taa faamamaas, a tuuna paaliu.”

E a Vovau Xaradak a kuus, “Aang. Ri fo faisok faagut e naboxo ri toxan a yaan ina fangaafusan. E a ferawaian sena maana vilaana roxo aava ri fo vile, i taa falet xuvul pari.”

A Yaan Ina Faxuvulaana Fanganan Aava Fo Matoxol

¹⁴ Lavaxa, ne kaalum fulaa e ne xalum a vata pasak e saxa mataa “malaan sena natuna mataa tuuna,” taxa nai xuluna. E nane toxan a ligilot ‘gol’ la putuna e a pinis xaxoling e fafangan la mana.

¹⁵ E saxa angelo a savat ti lana lifu lotu sina Piran e kel faagut xe sina aava taxa nai xuluna vata e kuus, “Siak a pinis siim e no lip a mo aapave senaso a yaan ina fo savat e a fanganan ina fo matoxol.”

¹⁶ E voxo nane aava taxa nai xuluna vata, a liuan faasaxain a pinis sina laa'ui xuluna xavala e a lip a maana fanganan aava fo matoxol.

¹⁷ E xasa angelo fulaa a savat ti lana lifu lotu la xunavata e nane sait a toxan a pinis fafangan.

¹⁸ E saxa fulaa, nane aava taxa paamuijan a fata, a filimaan ti la ivin ina faraaman e nane kel faagut xe sina saxa pana pinis fafangan e a xuuse, “No faisok pana pinis siim naboxo. A xalana wain ti la xavala fo matoxol e no taa patal faxuvul nari.”

¹⁹ E voxo nane faisok pana patalaana xalana wain la xavala. E nane faxuvul a xalana wain e timin nari lana vaa'ul ina paas mimitaana maana xalana wain. A mo aanabe' a fakalimaan a maraleian sina Piran.

²⁰ A vaa'ul aanabe' taxa waan la xasing ina bina lava. E ri paas mimit a maana xalana wainfefexaxaas sena ria ina xalana a savat xe lamalei sena vaa'ul e sivi dal e xafut a xavala fexaxaas sena 300 kilomita. E a ria aanabe' a tu fadak xe laa'uifefexaxaas sena valana ‘hos’. ‘hos’.

A Lagafan Fataxapiak I Taa Savat

¹ Lana xunavata si, ne kaalum e saxa fakali-maanan lava a savat e ne ipul. A angelo pisiguak, ri lisan a mu lagafan pisiguak aava ri fataxapiak. A mu lagafan aanabe' ri fataxapiak senaso la yaan ri fataxapin a faisok siri a maraleian sina Piran i taa taxapus.

² E ne xalum a mo malaan sena laman taasaxa, a vesanan pana 'galaas' xuvul pana fata. E nari aava ri fo fa'onam a vupung patak e a maaradaang ina e xuluna xakatan ina isina, ri taxa tigina la xasing ina laman 'galaas' aanabe'. E ri taxa tao a mo ri xalie pana 'haap' aava Piran fo tavai nari pana.

³ E ri yangan a yanganan si Moses aava sisiak sina Piran e a yanganan sina Natuna Sipsip. A malaan:

"Nano, no Piran pana Maana Gutan Xapiak.

A Faisok siim a molava e roxo xasingit.

Nano, no Piran ina paamuian a maana rabuna xapiak.

A mu vilaana siim ri xaradak e ri tuuna paaliu.

⁴ Memai, a maana rabuna xapiak ri taa matautan nano

e maana rabuna xapiak ri taa kuus fati a isaam.

Senaso nano sang mon, no Piran Taap.

E maana mu rabuna xapiak,

ri taa tamana savat xe siim e ri taa tamana nangus nano.

Senaso maana vilaana xaradak siim fo savat la matavas."

5 Lamina maana mo aanabe', ne kaalum xe laa'ui lana xunavata e pave a Tang Lifu Lotu, pana Nobina Taap Xasingit aava nobina ina Mo Tawaane Taap, a talakas paaliu.

6 E ti lana lifu lotu moxo, nari mu angelo pisiguak ri savat pana maana lagafan pisiguak siri. A mu angelo aave ri toxan a marapi aava vesanan pana 'linen' e a marapi siri taxa lang e ri piau ta vusiit paaliu. E vaxa ri pis a famarerri pana yowang 'gol'.

7 E saxa ina mo to talafaat a tavai nari mu angelo saxa saxa pana 'dis gol' pisiguak aava bas pana maraleian sina Piran; a Piran aava to vulai, vulai.

8 E a miridingan sina Piran e a gutan sina a fabas a Tang Lifu Lotu aapave pana bun e piau ta mo a fexaxaas sena laak lanafefexaxaas sena maana lagafan sina mu angelo pisiguak ri t

16

A Mu 'Dis' Pisiguak Ina Maraleian Sina Piran

1 E ne langai a saxa ling molava a xuus nari mu angelo pisiguak, "Falet saa e tiuan a maraleian sina Piran aava waan lana mu 'dis' pisiguak simi xuluna mu rabuna xapiak lapia xuluna xavala."

A 'Dis' Mata

2 A angelo mata a falet e tiuan a 'dis' sina xuluna xavala. E mu viis saat paaliu pana maasaxan a savat xuluna mu rabuna aava ri toxan a fakalimaanan sina vupung patak e ri nangus a maaradaang ina.

A Fataraguiaana 'Dis'

³ E a fataraguiiana angelo a falet e tiuan a ‘dis’ sina xuluna laman e a laman feria malaan sena ria ina mataa fo maat. E maana mo xapiak lana laman moxo, ri maat.

A Fatalatulaana ‘Dis’

⁴ E a fatalatulaana angelo a falet e tiuan a ‘dis’ sina xuluna maana raarum, matana raarum e tuus. E voxo, nari vaxa ri feria sait.

⁵ E nenia, ne langai a angelo aava faxatang a raarum e tuus, a kuus malaan:

“Nano, no waan naboxo e no fo waan
maan ti paamua,
nano, no Saxa aava Taap.

Nano, no bilai fatak layaan no lisan a so
ta fakasanaman
no lamone xuluna mu rabuna.

⁶ Nari mu rabuna, ri fo tiuan a ria ina mu rabuna
siim aava ri kuus fatuxai e
a ria ina mu rabuna aavq ri usi fatak nano.

E naboxo, no fo tavai nari pana ria xena
numan. A mo fatak xari.”

⁷ E ne langai a ling ti lana ivin ina faraaman a
kuus,

“Aang, no Memai e Piran pana maana
gutan xapiak.

A maana fakasanaman aava no lamone, ri
fatak e ri xaradak paaliu.”

A Fatalafaataana ‘Dis’

⁸⁻⁹ E a fatalafaataana angelo a tiuan a ‘dis gol’
sina xuluna ngaas. E a ngaas a toxan a gutan xena
nuk famasak a rabuna pana malang tateak ina. E
voxo a maana rabuna xapiak ri taxa maasak sena
lagafan faagut ina ngaas e ri taa kuus pengan a

isina Piran aava paamuian a fakasanaman siri. Taasaxa ri bai puk tapin a vilaana saat siri e ri pife kuus fati a isina Piran.

A Fapamayaana 'Dis'

¹⁰ E mui a fapamayaana angelo fe tiuan a ‘dis gol’ sina xuluna ivin lava sina vupung patak. E a suk molava a sivi xuluna maana mu bina xapiak sina e mu rabuna ri xet a xalemari sena maasaxan siri,

¹¹ taasaxa ri pife mimilisaat sena vilaana saat siri, piau. Nari, ri kuus pengan a Piran ti la xunavata sena mu viis e maasaxan siri.

A Fapisaxayaana 'Dis'

¹² E a fapisaxayaana angelo a tiuan a ‘dis gol’ sina xuluna Raarum Yufretis e a raarum aave a maak xena faigotan a salan xana mu piran king ti paa.

¹³ E ne xalum a vovau saat talatul, rutul savat ti la valana tang tiui saat e ti la valana vupung patak vaxa e ti la valana vupung yaamut sait. E a xakaaluman sirutul a malaan sena mu pau.

¹⁴ E a vovau saat talatul aave rutul fexaxaas sena vil a maana mo fa'ipul. E narutul xo, rutul feng a nu vovau saat aave xe sina maana mu piran xapiak xuluna xavala xena xel faxuvul nari. A faisok sirutul a malaan: rutul taa faxuvul a rabuna xena Yaan Lava Ina Fevisan xuvul pana Piran Pana Gutan Xapiak.

¹⁵ “Faaxatang! Ne savat marasaxa, malaan sena mataa fafenau.

Nase! ta mataa aava i taxa para, i taa faamamaas senaso i taa pife sangas xavuul e i taa pife mangil!”

16 E mu vovau saat talatul aave, rutul faxuvul a maana piran king xapiak xe la bina aava ri xalie pa Aamagedan, lana pok Hibru.

A Fapisiguakaana 'Dis'

17 E a fapisiguakaana angelo a tiuan a 'dis gol' sina xuluna vata. E fataapus paaliu ti lana Tang Lifu Lotu la xunavata ne langai a saxa ling taxa kel malaan, "A taxapus xo!"

18 E yaamit taxa lo lang e vabarak taxa lo tuung e xasanu ling taxa kel e la xavala a mara'ulia molava paaliu a savat. A mara'ulia molava pis aave piau ta saxa malaan fe savat lumua fexaxaas sena maana yaan a rabuna ri taagul xuluna xavala.

19 A mara'ulia aave a turarak fepatoxan a bina lava fexaxaas sena xavil talatul e xasano bina lava lana mu bina xapiak ri poxo. E a Piran a lamon fati na Babilon lava e voxo nane fanume pana wain ina maraleian tateak sina o i taa tamana nume.

20 A maana xurunusa xapiak ri malit e maana put xapiak ri poxo la pia e ri malit.

21 E maana tang faat 'ais' ri poxo ti la vata. A faat 'ais' aanabe' a fexaxaas sena 45 kilogram saxa saxa e ri poxo xuluna mu rabuna. E nari mu rabuna xo, ri tisui pengan a Piran senaso nane fapoxoi a mu faat 'ais' xe xuluri e a mamaxusan aanabe' a saat paaliu.

17

A Tefin Saat Xuluna Vupung Saat

1 A saxa angelo ti la palou iri pisiguak aava ri toxan a mu 'dis gol' maa savat xe siak e a xuusau,

“Filimaan, ne taa faxalit nano pana fakasanaman sina tefin lava aava solisan a tana. Nane, ri taxa ferawai paap sena e ri kuus o nane nai xuluna raarum xaves.

² Nane, xuvul pana maana mu piran king ti la xavala, ri fo tamai feruuk e mu rabuna xuluna xavala ri fengong pana wain ina vilaana saat sina.”

³ A Vovau Xaradak fo fabasau e a angelo aave a yaasau xe la saxa bina vingil. E pave ne xalum a saxa tefin e nane taxa nai xuluna tang vupung vuung. E a vupung vuung aave a toxan a putuna pisiguak pana tun sangafilu xuluri. E a maana isin saat xaves aava ri xali pengan a Piran, fo xaleian xuluna.

⁴ A tefin naang, a marapi sina a vuung paaliu e raf. E a mausan sina a rarapak pana ‘gol’ e maana faat roxo e a falak a xixiut ‘purl’. E nane tao a saxa lisa ‘gol’ aava bas pana maana vilaana saat sina e a lalosaat ina vilaana ina tamai feruuk aava ri malaan sena wain.

⁵ E saxa isin lava fo xaleian la nona tefin aave:
Mo fufunai; Na Babilon lava;

A Ninana vilaana ina tamai feruuk
e ninana maana mo lalosaat ti la xavala.

⁶ E a tefin aave fo ngong pana ria ina mu rabuna sina Piran e nane fo ngong pana ria ina mu rabuna aava ri kuusan fasavat a isi Yesus.

A Angelo A Kuus Fatuxai

Layaan ne xalume ne ipul faagut.

⁷ E a angelo xo, a finau, “Senasou no taxa ipul? Ne taa xuus fatexaas nano pana mo fufunai aanabe’; pana tefin aave e pana vupung vuung

aava nane taxa nai xuluna; a vupung pana paat pisiguak e tun sangafilu.

⁸ A vupung aava no xalume, fo waan paamua e naboxo pife waan, taasaxa lumui i taa laak ti lana Tang Vaa'ul talo i taa falet xena kawaasanan. A maana mu rabuna ri taagul xuluna xavala, nari aava isiri pife xaleian lana Buuk ina Toyen ti la tangpat ina xavala, nari xo, ri taa ipul faagut layaan ri xalum a vupung aave senaso nane fo waan e naboxo a pife waan, taasaxa lumui i taa savat fulaa.

⁹⁻¹⁰ “Tamo ta mataa a vubuk masam faroxo sena ferawaian aanabel' i taa siak a texaasan. A paat pisiguak aava tefin taxa nai xuluna, ri malaan sena put pisiguak e vaxa ri mu piran king pisiguak. Pama iri fo poxo naboxo e ri fo malit, saxa taxa waan naboxo e a fataxapiak pife savat lunai. Layaan i taa savat i taa waan pana lou modak mon.

¹¹ E a vupung vuung aave ve a fapisiktulaana piran king taasaxa nane a saxa ina mu piran king pisiguak. Nane fo waan e pife taagul naboxo e mui i taa falet xena kawaasanan.

¹² “E a mu tun sangafilu xuluna mu putuna, nari sait ri mu piran king taasaxa ri pife paamuijan a saxa mo lunai. Nari, ri taa nai piran pana lou modak mon xuvul pana vupung vuung.

¹³ Ri toxan a faisok saxa. Ri taa tavai a vupung vuung pana gutan e pana vepen siri saxa saxa.

¹⁴ E nari xapiak, ri taa fevis xuvul pana Natuna Sipsip, taasaxa Natuna Sipsip i taa fa'onam nari senaso nane a Memai sina mu Memai e a Piran King sina mu piran king. E a rabuna u'usi sina ri

taa tigina xuvul pana senaso nane fo siak fati nari e xali nari pana rabuna lalangai.”

¹⁵ E a angelo aave a xuusau, “A mu raarum aava ri taxa ferawai paap pana o a tefin saat taxa nai xuluna, ri fakalimaan a maana rabuna xapiak ti la maana buk pabung, la maana mu bina xapiak e ti la maana pok bina.

¹⁶ E a tun sangafilu aava no xalume xuluna vupung vuung aave, ri fakalimaan a mu piran king, nari e a vupung vuung ri taa baian paaliuan a tefin saat aave e ri taa vil pengane e ri taa siak a marapi e maana mo sina; ri taa ngan a vipin ina e ri taa fanuxe pana fata.

¹⁷ Senaso Piran fo timin a vubuxanan sina lana lamonan siri, ri taa turoxo pana e ri taa vile. Ri taa tavai a vupung vuung pana vepen e gutan sirifefexaxaas sena mu ferawaian sina Piran tafe savat tuuna.

¹⁸ E a tefin saat aava no xalume, nane fakalimaan a saxa bina lava aava paamuian a maana mu piran king ti la xavala.”

18

A Bina Lava, Babilon i Taa Kawaasanan: Ri Ferawai Paap O A Bina Ve Malaan Sena Tefin Saat

¹ E lumui ne kaalum e xasa angelo a sivimaan ti la xunavata. Nane toxan a vepen lava e lang faagut e a maana mu bina ri femalaan sena paanaas pana malang ina roxoyan sina.

² E pana ling molava nane xukulai malaan:

“Fo kawaasanan!

Fo kawaasanan!

Na Babilon aava lava fo kawaasanan!

Pave a mu masalai taa taagul e maana
buk vovau saat taa waan.

E maana maanu lalosaat sait, ri tafe nai lana.

³ A bina aapave a malaan sena saxa tefin saat e
a maana mu bina xapiak ri bilai fasaat pana
e ri usi a milungan sina e ri ngong pana
tamai ferouxan sina.

A mu piran king ti la xavala vaxa, ri
fesaxaamane.

E a maana rabuna ina faasot ri fo siak
a faat xaves pana maana mo mosaat
nane vubuk maraane.”

A Kelan Ina Galasaan Na Babilon

⁴ E mui ne langai a saxa ling fulaa ti la xunavata
a kuus,

“Mi rabuna siak, savatmaan ti lana.

Savatmaan talo nami, mi taa pife milung
sena vilaana saat sina
e mi taa pife siak a giisan ina fakasanaman
sina.

⁵ Senaso a mu vilaana saat sina ri malaan sena
tang put ina xawa
aava modusan sina fe laak xe laa'ui la xuna-
vata.

E a Piran i taa pife lamon fepaluan a
vilaana saat aave fulaa.

⁶ A tefin aave fo vil a maana mo mosaat e ne
vubuk
o a maana mo mosaat nane fo vile saxa saxa,
a ulaian ina i taa taragua xe sina.

Nane fo faisoxan a neng lana lisa e
ne vubuk o a Piran taa tavai fa'ulie pana lisa
ina neng taragua.

⁷ Nane sang fo tavai nane xa pana maana mo roxo
paaliu e pana isin lava.

Rao nano, Piran, no taa tavaie pana mamaxusan e fakasanaman a fexaxaas sena.

Lana lalamonan sina, nane fuuna nanomai malaan,

‘Nenia ve, ne matalava tefin, a ‘kwiin’.

Ne taa pife waan nakmaal. Ne pi tataangiis.’

⁸ E voxo lana yaan saxa mon a mu fakasanaman malaan:

a maatan, taangiisan e a song, ri taa xasliue.

Nane i taa faram xapinan pana fata senaso a Piran aava tiise, a toxan a gutan molava.”

A Mamaxusan Sina Mu Rabuna Layaan Ri Xalum A Fakasanaman Aanabe'

⁹ “Layaan a mu piran king ti la xavala, nari aava ri fesaxaqamane e nari aava ri lamon soxot a maana mo sina, layaan ri ti xalum a bun ina fakasanaman sina, ri taangiis e ri muluxe.

¹⁰ Layaan ri xalum a fakasanaman sina, ri mataut paaliu e ri tigina lasuun sena e ri xukulai, ‘Muluxe! Muluxe! Lumua no bina lava na Babilon e no toxan a gutan. Taasaxa naboxo lana lou modak a kawaasanaan nano fo savat mo nabe' mon!’

¹¹ “A mu rabuna ina faasot pana mo xuluna xavala ri taa taangiis e ri muluxe vaxa, senaso naboxo piau ta mataa xena maraan a maana mo siri

¹² malaan sena ‘gol’ e ‘silva’ e faat roxo pana mamareiai molava e mu xixiut ‘purl’. E piau ta mataa xena maraan a maana buk marapi siri: a ‘linen’ roxo, a ‘silk’ o mu marapi vuung e raf. E piau ta mataa xena maraan a mo roxo ina wai ina muli o maana mo ri vesane pana ‘avori’ e ‘braas’,

o mo ina ‘aian’ o mo ina faat ‘maabal’ o maana mo ina xasa wai roxo.

¹³ E piau ta mataa xena maraan a maana buk fanganan siri, a fanganan malaan sena ‘sinaman’ e xasano mo xakaarik malaan e vaxa wain e wel ina olif e flaua e ‘wiit’ e bulmakau e sipsip. E piau ta mataa xena maraan a vulut aava las faroxo malaan sena ‘mur’, ‘insens’ e ‘frenkinsens’. E piau ta mataa xena maraan a mo pana mamareiai molava malaan sena mu ‘hos’ e ‘kaaris’ e mu rabuna yaasok aava xasanofuna ri vubuk maraan nari.

¹⁴ “E voxo a mu rabuna ina faasot ri taa ferawai paap malaan, ‘Nano, no malaan sena saxa wai lava aava boak e fuaa, taasaxa piau ta xalana. A maana mo roxo pana mamareiai molava siim e a isin lava siim ri fo malit xasema e ri taa pife ulaa fulaa.’

¹⁵ A mu rabuna ina faasot aava ri fo faasot pana maana mo xapiak xe sina e ri fo faxuvul a maana faat siri sena, ri taa tigina lasuun paaliu e ri taa mataut xasingit sena maasaxan sina. E ri taa taangiis e ri taa muluxe

¹⁶ e xukulai malaan:

‘Muluxe! Muluxe! Lumua no bina lava e no pis nano xa pana marapi roxo ina ‘linen’ e marapi raf. E a mausan siim a rarapak pana mo ina ‘gol’ e xixiut ‘purl’ e maana faat roxo pana mamareiai molava!

¹⁷ Taasaxa naboxo, lana lou modak, a maana mo no maraane pana mamareiai molava ri fo kawaasanan e ri fo malit!’

“A maana paamua ina xaati vaxa e nari xapiak aava ri falet xolai xuluna mu xaati, a mu rabuna

ina faisok xuluri e nari aava ri faxuvul a faat siri
pave vaxa, ri taa tigina lasuun.

¹⁸ E layaan ri xalum a bun ina fakasanamaan
na Babilon, ri taa kuus malaan:

‘Piau ta bina lava fulaa malaan sena fe
waan, bo?’

¹⁹ “Ri taa tapin a pof xe laa'ui xuluna puturi e
muluxe e ri taa taangiis. Ri taa xukulai:

‘Muluxe! Muluxe! Lumua no bina lava e a
maana paamua ina xaati, ri siak a faat
xaves pana faisok siim. Taasaxa, lana lou
modak, nano, no fo tagalas.’

²⁰ E a ling ti la xunavata a kuus fulaa,

“Faamamaas sena, nami lana xunavata! Nami
mu rabuna mi namkai, nami mu yaamut e
nami mufefeng sina Piran, mi faamamaas.
Senaso a Piran a lamon fa'uli a maana
vilaana saat aava tefin aanabe' fo vile xe
simi e nane fo tiise.”

²¹ E mui a saxa angelo tateak a yaas a faat
molaya. A faat aave a fexaxaas sena ‘wil’ ina
‘kaar’. E nane tapine xe lana laman e a fatutul
na Babilon malaan:

“A bina lava, na Babilon, i taa tu tapinan malaan
e piau ta mataa taa tingin fulane.

²² E voxo a felingaian ina tungaal e tafiu e a mo
aava ri xalie pana ‘haap’ e a yanganan vaxa, ri taa
malit sena e piau ta mataa taa langai fulan nari. A
rabuna ina vavesai ri taa pife faisok fulaa pave. E
a felingaian ina faigotanaana fanganan i taa pife
savat lana bina aave fulaa.

²³ E a malang ina laam taa pife lang fulaa lana e
a ling ina mataa fa'ui e tefin fa'ui aava re xaveak
tamai i taa malit paaliu lana bina aave. Lumua

a mu rabuna ina faasot ti la bina aave ri mu matalava ina xavala xapiak e ri familung a mu rabuna ti la maana mu bina xapiak pana lotu bit ti la bina siri.

²⁴ A rabuna ti la bina aave ri fatalatiu a ria ina mu rabuna ina kuus fatuxai e a mu rabuna fatak. E ri fufuna maatan sina mu rabuna aava ri fo punuxan xuluna xavala.”

19

Nari La Xunavata Ri Nangus A Piran

¹ E lamina mo aanabe¹ ne langai a felingaian lava ina malila aava ri waan la xunavata. E ri xukulai malaan:

“Aaleluya! A fakaaxupan e malangan e gutan, a mo talatul aanabel¹ ve sina Piran sitaara

² e a maana lamonan sina ri fatak e ri tuuna. Nane lamon o i taa kawaasan a tefin saat lava aava fo familung a maana rabuna xapiak ti la xavala pana vilaana ina tamai feruuxan sina. Nane fo sui a tefin aave pana fakasanaman sena ria ina mu sisiak sina Piran aava nane tiuane.”

³ E a malila ri xukulai fulaa,

“Aaleluya! A bun ina fakasanamaana i taxa laak vulai, vulai.”

⁴ A mu matalava sangaifu taragua pana talafaat e a mo to talafaat ri bukaak e ri nangus a Piran aava taxa nai xuluna ivin lava. E ri xukulai malaan:

“A tuuna paaliu; Aaleluya!”

⁵ E a ling a savat ti lana ivin lava e a kuus malaan:

“Nangus a Piran sitaara, nami mu sisiak sina, nami aava mi mataut sena e mi vil a faisok

sina, nami mu matalava e mu mataa palau,
nami xapiak mi taa nanguse.”

6 E mui ne langai a felingaian ina tang malila e
a felingaian siri a molava malaan sena mu xaing
molava la nonamaat e malaan sena tang vabarak.
E ri xukulai faagut malaan:

“Aaleluya! A Tang Piran sitaara pana maana
gutan xapiak, nane taxa waan paamuina
maana mo xapiak.

7 Taara taa faamamaas e nanam pana. Taara taa
nanguse. A yaan ina tamaian sina Natuna Sipsip
fo savat xo, e a tefin sina* fo faigotan nane xa.

8 E a tefin aave sina fo siak a marapi ina ‘linen’
pasak paaliu e pife vusiit famodak xena pis nane
xa pana.”

(A marapi ‘linen’ a fakalimaan a maana vilaana
roxo fatak sina mu rabuna aava ri namkai se
Yesus.)

9 E mui saxa a savat e pana ling aava ne fo
langaie ti lana ivin lava, a xuusau, “Xaleie: Nari
aava ri fo xelan xe la Fenamo ina Tamaian sina
Natuna Sipsip, ri taa faamamaas!” E nane kuus
fulaa, “Nabe' a ferawaian fatak sina Piran.”

10 Layaan ne langaie, ne mati turung la kana
xena nanguse. Taasaxa nane faseiau, “Muta vil
malaane! Nenia vaxa, ne sisiak malaan sema
e malaan sena mu tiam aaya ri tao fatateak a
lagasai se Yesus. Nangus a Piran mon! Senaso a
lagasai se Yesus ve a fufuna e malasuf ina vilaana
kuus fatuxai!”

A Matalava Xuluna ‘Hos’ Pasak

---

* **19:7:** A tefin aanabe^l ve a mu rabuna aava ri namkai se Yesus.

11 Nenia, ne ti kaalum e a xunavata a waan talakas la mataak e la noga a ‘hos’ pasak taxa tigina. E a mataa aava nai xuluna ri xalie pana Mataa Ina Tuunayan e Mataa ina Bilai Faroxo Mon. Senaso nane fexaxaas sena tiis a maana rabuna pana vilaana roxo xasingit sina e sip a mu xaiyaas sina.

12 Ne xalum a ro matana re malaan sena radaam ina fata e xuluna putuna nane toxan a maana ligilot ina maana vepen lava sina. E toxan a isin lava aava piau ta mataa a masam sena, fo xaleian xuluna. Nane sang mon a texaas sena.

13 Nane toxan a marapi aava fo timinan lana ria. E a isina mataa aave ri xalie pana Ferawaian Sina Piran.

14 A mu rabuna ina fevisan ti la xunavata ri usie. Nari vaxa, ri nai xuluna ‘hos’ pasak e ri pis nari xa pana marapi ‘linen’ pasak e roxo e pife vusiit famodak.

15 E ti la valana matalava siri, a pinisfafangan a savat xena sip galas a maana mu bina xapiak. Malaan sena ferawaian lana Yanganan Taragua:

“Nane taa paamuian nari e sip nari pana vam ‘aian’.”

A faisok sina matalava aave a malaan: nane i taa paas mimit faagutan a mu xaiyaas sina. I taa paas mimit nari malaan sena mataa taxa paas mimit a xalana wain xena faxalit a maraleian molava sina Piran aava toxan a maana gutan xapiak.

16 E xuluna marapi sina e xuluna kana xe laa’ui nane toxan a saxa isin a xaleian malaan:

“A Piran King Paamua sina mu piran king e Memai Paamua sina mu memai.”

A Fevisan

17 E ne xalum a saxa angelo taxa tigina lana
ngaas e nane kuup pana ling molava xe sina mu
maanu aava ri taxa lif xolai:

“Filimaan! Faxuvul!

Senaso a fenamo lava sina Piran taxa tang-
pat.

18 E voxo mi taa ngan a vipin ina mu piran king e
mu paamua e mu matalava ina fevisan.

E vaxa mi taa ngan a vipin ina mu ‘hos’
e nari aava ri nai xuluri
e a maana buk rabuna, mu paamua e mu
sisiak,

nari pana isin e nari mataa palau.”

19 E mui ne xalum a vupung patak aava savat ti
la laman e a maana piran king ti la xavala pana
maana mu rabuna ina rawen siri. Nari xapiak fo
faxuvul xena fevis xuvul pana Mataa Fatak aava
nai xuluna ‘hos’ pasak e mu rabuna sina.

20 Taasaxa, a vupung patak fo yotan xuvul pana
yaamut sina aava fo vil a maana mo fa'ipul xana.
Pana mo fa'ipul sina, nane fo familung a maana
rabuna aava ri nangus a maaradaang ina vupung
patak e ri fo siak a fakalimaanan sina. E nare, re
waan to lunai e mu angelo ri tapin nare xe lana
Ulim Ina Fata aava raam pana ‘salfa’.

21 E mu rabuna xapiak sire, a pinis ti la valana
mataa aava nai xuluna ‘hos’ pasak, a punuk nari.
E mu maanu ri maasi pana nganaana vipin sina
mu mamaat. mu mamaat.

20

¹ E lumui ne xalum a angelo a sivimaan ti la xunavata e nane toxan a saxa 'ki' ina Tang Vaa'ul e taxa tao a tang 'sein' molava la mana.

² E nane yot a tang tiui saat, a tiui ti kavai mupiis, nane ve na Vovau Saat aava na Setan. E a pise pana tang 'sein' sina talo i taa waan malaanfefexaxaas sena mariaas 1,000 tafe liu.

³ E a angelo aave a yote e tapine lana Tang Vaa'ul. E nane pis fataateak a matana Vaa'ul e timin a vulut xuluna. Nane vile xena ti votan na Setan talo i taa pife familung a maana rabuna fulaafefexaxaas sena mu mariaas 1,000 tafe liu. Lamina yaan aapave na Setan i taa mulusan xena sangas xolai famodak fulaa.

A Yaan Mata Ina To Fa'ulaian

⁴ E nenia, ne xalum a mu rabuna aava ri toxan a faisok ina tiisan, ri taxa nai xuluna mu ivin lava siri. Mui ne xalum a voyau ina mu rabuna aava ri fo kuusan a roxoyan si Yesus e a ferawaian sina Piran. A mu xaiyaas sina Piran ri fo punuk nari pana patalaana puturi. Nari aave ri pife nangus a vupung patak o a maaradaang ina. E ri pife siak a fakalimaanan sina la nori o la mari. E nari xapiak aave, ri to fa'ulaa e ri nai paamua xuvul pa Memai Yesusfefexaxaas sena mariaas 1,000 tafe liu.

⁵ Nabe' a Yaan Mata ina To Fa'ulaian. A xasanofuna ri taa waan la mamaat e ri taa pife to fa'ulaafefexaxaas sena mariaas 1,000 aave tafe liu.

⁶ Nari aava ri toxan a nobina lana Yaan Mata ina To Fa'ulaian, ri taa faamamaas. A fataruguiaana Maatan piau ta gutan xe siri, taasaxa ri taa vil a faisok ina mu priis sina Piran e si

Krais e ri taa paamua xuvul pare fefexaxaas sena mariaas 1,000.

A Yaan Fataxapiak Si Setan

⁷ Layaan a mariaas 1,000 fo liu na Setan i taa mulusan ti lana vipisan sina

⁸ e nane taa falet xolai xena familung a maana mu bina xapiak; lu puua, lu pul, lu paa, e lu kol. I taa xali nari pa Gog nare Megog e i taa faxuvul nare xena fevis fulaa. A xakatan ina mu rabuna sina i taa malaan sena xakatan ina gun faasilak la taas.

⁹ Ri taa sangas palas a xavala e ri taa fakaliuan a bina sina mu rabuna sina Piran, a bina aava nane vubuxan xasingite. Taasaxa fata i taa sivimaan ti la xunavata e i taa ram xapin a rabuna si Setan.

¹⁰ E na Setan aava familung nari, a mu angelo ri taa tapine xe lana Ulim Ina Fata aava raam pana ‘salfa’, a ulim a vupung patak e yaamut bit sina re fo tapinan lana. E rutul taa waan pave pana maasaxan la maana paanaas e la maana vung vulai, vulai.

A Yaan Ina Tiisan Lava

¹¹ E ne ti kaalum e ne xalum a saxa ivin lava pasak. E Saxa malaan sena mataa taxa nai xuluna. A xavala e mu vata ri pife fexaxaas sena waan la nobina sina e ri malit paaliu, ri pife savat fulaa.

¹² E ne xalum a mu rabuna aava ri fo maat, a mu matalava e mu valagof, ri taxa tigina la nona ivin aave e a mu buuk ri waan talakas. A xasa buuk lava a waan talakas pave sait, ri xalie pana Buuk Ina Toyen. E a mu rabuna aava ri fo maat,

ri tiisan pana so ta mo ri fo vile aava mu angelo fo xaleie lana mu buuk aave.

¹³ A laman a mulus tapin a mamaat aava ri taxa waan lana. A maatan e a bina ‘Hel’ vaxa, re mulus tapin a mu mamaat aava ri taxa waan lana. E mu mamaat saxa saxa a tiisan pana so ta mo nane fatak fo vile.

¹⁴ E mui, layaan re gof, a maatan e a bina ‘Hel’ re tapinan xe lana Ulim Ina Fata. A Ulim Ina Fata aanabe’ ve a Fataraguiaana Maatan.

¹⁵ Tamo a isina saxa mataa pife waan lana Buuk Ina Toyen, nane vaxa, i taa tapinan xe lana Uli

21

A Xunavata Fa'ui E Xavala Fa'ui

¹ E naboxo ne xalum a xunavata fa'ui e xavala fa'ui. Senaso a xunavata mata e xavala mata, re fo taxapus e a laman vaxa pife waan fulaa.

² E ne xalum a Bina Taap, na Jerusalem fa'ui aava Piran a lisan fasivimaane ti la xunavata. E a bina aapave a malaan sena tefin fa'ui aava famaus nane xa xena fafaamamaasaana mataa sina la yaan ina tamaian sire.

³ E ne langai a ling ti la ivin lava taxa kuus faagut:

“Naboxo a bina ina taagulan sina Piran taxa
waan la palou ina rabuna e nane taa taagul
xuvul pari. Nari, ri taa rabuna sina e nane
xa i taa waan la palou iri e i taa Piran siri.

⁴ Nane taa saf tapin a raarum ti la matari. E maatan e mamaxusan e taangiisan e maasaxan ri taa malit paaliu senaso a mu vilaana ti kavai ri taxapus naboxo.”

⁵ E nane aava taxa nai xuluna ivin lava a kuus, “Nenia, ne taxa vesan a maana mo xapiak, ri taa fa'ui.” E nane faseiau, “Xalei a ferawaian aanabe' senaso a mu vapaling aanabe' ri fatak e ri tuuna paaliu.”

⁶ E nane xuusau, “A taxapus xo! Nenia, ne Elfa e ne Omega, ne Paamua e ne Fataxapiak. Nase' ta mataa aava ma'iu, ne taa tavai xatame pana raarum ti la matana raarum ina toyan.

⁷ Nane aava xasliu a maana mo ti la xavala lana toyan sina i taa siak a maana mo roxo ne fo ferawai pana, e nenia, ne taa waan a Piran sina e i taa lak siak.

⁸ Taasaxa nari aava ri faatasu pana usiau e ri pife namkai sega e nari aava ri vil a mo mosaat malaan: ri punuk mataa, tamai fericuk, vibilit, neneng e ri nangus a mu piran bit; a nobina xana maana rabuna malaan ve a Ulim Ina Fata aava raam pana ‘salfa’. A mo aanabe' ve a fataraguiiana maatan.”

Saxa Angelo A Faxalit Na Jon Pana Bina Taap

⁹ E saxa angelo ti la palou ina mu angelo pisiguak aava ri fo mo tao a mu ‘dis’ pisiguak aava bas pana mu giisan fataxapiak ina maraleian sina Piran, name a savat e xuusau,
“Filimaan, ne taa faxalit nano pana tefin i taa tamai sina Natuna Sipsip.”

¹⁰ E nane yaasau pana Vovau Xaradak xe la saxa put a molava e modus. E nane faxalitau pana Bina Taap, na Jerusalem, i taxa sivimaan sena Piran ti laa'ui la xunavata.

¹¹ E a bina naang a lang faagut pana malang sina Piran. E a malangan ina a molava malaan sena

faat matavas paaliu pana mamareiai lava aava ri xalie pana jaaspa.

12 E a bina aave a toxan a vaabat molava e modus pana matana yalaxau sangafilu saxa pana taragua. E maana matana yalaxau saxa saxa ri toxan a angelo saxa a faxatange. E xuluna mu matana yalaxau saxa saxa aave ri toxan a saxa isin ina mu pabung sangafilu saxa pana taragua ti Israel.

13 A toxan a matana yalaxau talatul xe lana vaabat lu paa, a matana yalaxau talatul xe lana vaabat lu puua, a matana yalaxau talatul sait xe lu pul e a talatul fulaa xe lu kol.

14 A vaabat ina bina a toxan a fufuna faat sangafilu saxa pana taragua lapaana e a maana faat saxa saxa aave ri toxan a isin ina mu yaamut sangafilu saxa pana taragua sina Natuna Sipsip.

15 A angelo aava taxa ferawai xuvul paga, a toxan a newai ina ngangai aava vesanan pana ‘gol’, rao i taa texaas sena lavayan ina bina, a vaabat ina e a mu matana yalaxau ina.

16 A mu vaabat talafaat ina bina a mu ngangaian iri a fexaxaas sena. A angelo aave a ngaie pana newai sina e texaas o a vaabat saxa a fexaxaas sena 2,200 kilomita. A palaxan e a modusan ina bina re fexaxaas sait.

17 E nane ngai a vabaatan ina vaabat e a texaas o a yabaatan ina a fexaxaas sena 65 mita. A angelo naang taxa ngangai pana xakatan sina e sina mu rabuna senaso re fexaxaas.

18 A vaabat a vesanan pana faat ‘jaaspa’ e a bina xapiak pana ‘gol’ aava matavas paaliu malaan sena ‘galaas.’

19 A mu faat ti la funa vaabat ri toxan a famausan pana maana buk faat xapiak aava mamareiai iri a molava temasaat.

A faat mata ina funa a ‘jaaspa’
 a fataraguaana faat ina funa a maxawa,
 na ‘saafafia’
 a fatalatulaana faat na ‘aaget’,
 a fatalafaataana faat a maxawa, na
 ‘emeral’

20 a fapamayaana faat a vuung e pasak, na
 ‘saadonikis’

a fapisaxayaana faat a vuung, na ‘kaar-nelian’
 a fapisiguakaana faat a xiis, na ‘xisolait’
 a fapisiktulaana faat a maxawa, na ‘beril’
 a fapisikfaataana faat a xiis, na ‘topaas’
 a fasangafiluaana faat na ‘xisopas’
 a sangafilu saxa pana saxayaana faat na
 ‘haiasin’
 e a sangafilu saxa pana taraguaana faat
 a vuung, na ‘aamatis’

21 A maana matana yalaxau sangafilu saxa pana
 taragua ina bina,

nari saxa saxa a ‘purl’ saxa.

A salan lava ina bina a vesanan pana
 ‘gol’ fatak, a malaan sena ‘galaas’ aava
 matavas paaliu.

22 E ne pife xalum ta saxa lifu lotu lana bina
 aave senaso a Piran Pana Maana Gutan Xapiak e
 a Natuna Sipsip, nare, re lifu lotu ina bina.

23 E a ngaas e fulun re piau ta faisok pave
 senaso a malang ina Piran a lang fapaanaas a
 bina e a Natuna Sipsip ve a laam ina.

24 A rabuna ti la maana mu bina xapiak ri taa sangas la matavas lana malang ina e a mu piran king ti la xavala ri taa lisan a maana mo roxo siri e a mu isin lava iri xe lana.

25 E mu matana yalaxau ina bina ri taa talakas vulai senaso pave i taa piau ta vung. E voxo ri taa pife xao a matana yalaxau ina bina.

26 A maana mo roxo e maana isin lava ina maana mu bina xapiak ri taa lisane xe lana.

27 E piau ta mo lalosaat taa laak lana, piau paaliu. E ta mataa aava vil ta mo ina mangilan o ta vilaana ina bitan i taa pife laak lana. A mu rabuna aava isiri a xaleian lana Buuk Ina Toyen sina Natuna Sipsip, nari sang mon ri fexaxaas sena laak lana.

22

A Raarum Ina Toyen E Wai Ina Toyen

1 E a angelo naang a faxalitau pana raarum ina toyan aava matavas e roxo paaliu. A raarum aave a savat palau ti lana ivin sina Piran e a Natuna Sipsip.

2 E a raarum aave a sivi dal la palou ina salan lava ina bina aapave. La ro xsasing ina raarum a wai ina toyan taxa boak. A wai aave a fafuaa a yaan sangafilu saxa pana taragua ina mariaas saxa. La maana fulun xapiak a toxan a xalana. E mu paxana wai aave ri fexaxaas sena vil faroxoi a maana rabuna ti la maana mu bina xapiak.

3 A kuus fatutulan i taa pife savat fulaa. A ivin lava sina Piran e Natuna Sipsip taa waan lana bina aave e mu sisiak sire ri taa vil a faisok sire.

⁴ Ri taa xalum fatak a nona Piran e i taa timin a isina la nonau iri saxa saxa.

⁵ A suk taa pife savat fulaa. E a rabuna pave ri taa pife lamon pana laam o malang ina ngaas senaso Piran, nane xa i taa fapaanaas a bina siri. E ri taa paamuian a rabuna vulai, vulai.

⁶ E a angelo naang a xuusau malaan, “A mu ferawaian aanabe¹ a fatak e tuuna. A Memai, a Piran sina maana vovau ina mu rabuna aava ri kuus fatuxai, nane fo feng a angelo sina xena faxalit a mu sisiak sina Piran pana so ta mo ri taa savat faasilak maan.”

Na Yesus I Taa Filimaan

⁷ “Faxatang! Nenia, ne taa savat fa'ipul! A mataa aava usi fatak a maana ferawaian lana buuk aanabe¹ i taa faamamaas.”

⁸ Nenia Jon, ne fo langai e ne xalum a maana mo aanabe¹. E layaan ne langaie e ne xalume, ne poxo bukaak la kana angelo aava faxalitau pana, rao ne nanguse.

⁹ Taasaxa nane faseiau, ‘Muta vil malaane! Nenia, ne saxa sisiak malaan sema e mu tiام aava mu rabuna ina kuus fatuxai e nari mu rabuna aava ri usie fatak a mu ferawaian lana buuk aanabe¹. Nangus a Piran!’

¹⁰ E nane xuusau fulaa, “Muneta paabefan a kuus fatuxaian aava waan lana buuk aanabe¹ senaso a yaan ina savatan siri a faasilak.

¹¹ A mataa aava bilai fasaat, ta'ulane i waan su malaan. A mataa a fuuna usi a vilaana lalosaat, ta'ulane i waan su malaan. A mataa aava bilai faroxo, ta'ulane i waan su malaan. A mataa a fuuna usi a vilaana fatak e tuuna, ta'ulane i waan su malaan vaxa.”

¹² “Faxatang! Nenia, ne taa savat fa'ipul e maana mo siak taxa waan xuvul paga. Ne taa tavai a maana rabuna xapiak pana mo fexaxaas sena vilaana siri saxa saxa.

¹³ Nenia, ne Elfa e ne Omega, ne Tangpat e ne Taxapusan, ne Paamua e ne Fataxapiak.

¹⁴ “Nari aava ri xamak a marapi siri, ri taa faamamaas. Senaso ri fexaxaas sena laak la matana yalaxau ina Bina e laak lana Bina Lava e ri taa murul a xalana Wai Ina Toyen lana.

¹⁵ A mu rabuna saat ri taa waan lamalei, nari aave ri malaan sena piu aava ri vil a mo lalosaat. E nari sait aava ri vil a maana vilaana malaan: ri xel a rongan o masalai xena yirin o neng; ri tamai ferouk o ri punuk mataa o ri nangus a piran bit o ri vubuk usi a vilaana ina bitan.

¹⁶ “Nenia na Yesus, ne fo feng a angelo xe siim talo no taa kuusan fasavat a ferawaian aanabe' xe sina mu fetinan. Nenia, ne fufu Devit e ne xuxul sina sait e nenia, ne Sakiyaan, a vapara ti la paanen lolof aava lang faagut.”

¹⁷ A Vovau Xaradak e a tefin fa'ui ina tamaian, re kuus, “Filimaan!” E nari aava ri langai faroxo, nari sait ri kuus, “Filimaan!” Nase' ta mataa a ma'iu, nane fexaxaas sena filimaan xena siak xatam a raarum ina toyen. Nase' ta mataa a vubuk filimaan, a roxo move, i taa filimaan.

¹⁸ Ne fasei nami aava mi langai a ferawaian ina kuus fatuxai lana buuk aanabe': tamo ta mataa taa timin a ferawaian patak xuvul pana, a Piran taa tavaie pana mu giisan lava aava buuk aanabe' fo kuusane.

¹⁹ E vaxa, tamo ta mataa taa vis tapin a saxanu ferawaian ina kuus fatuxai lana buuk aanabe' a

Piran taa siak tapin a nobina sina ina laaxan xe
lana Bina Taap e i taa pife murul a xalana Wai Ina
Toyan aava fo kuusanan lana buuk aanabe'.

²⁰ Nane aava kuus o a maana mo aanabe' a
fatak, nane taxa kuus malaan, "Tuuna, nenia, ne
taa savat fa'ipul!"

"A tuuna! Filimaan, Memai Yesus."

²¹ Nenia, ne vubuk o a xakaavangan xatam sina
Memai Yesus i taa waan xuluna mu rabuna sina
Piran. A tuuna paaliu; pevoxo!

**Kara New Testament
The New Testament in the Kara Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kara long Niugini**

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

4e66a963-7eeb-5dca-b3f8-b1ef6c7ee59d